

REVISTA ROMÂNILOR LIBERI DE PRETUTINDENI

ACUB PRO

Revistă lunară de cultură și opinie
editată sub egida Asociației Europene de Colaborare și Unitate în Balcani

A trăi înseamnă a fi supus magiei posibilului!

Semnează: Cristina Criveanu ~ Vergil Fudulu ~ Mary M. Ștefan ~ Marian Niță ~ Marius Turaike
~ Tudor Nedelcea ~ Mihaela Ema Lazăr ~ Costinela Rucărăni ~ Cristina Sultire ~ Radu Coman ~
Alina Anca Tigae ~ Tită Eugen ~ Adrian Micu ~ Emanuela Piciu ~ Corneliu Prodescu ...

Festivalul Internațional de Folclor „Cântecele Dunării” – Ianca, 2009

In perioada 22–24.05.2009, în comuna Ianca din județul Olt, s-a desfășurat a noua ediție a Festivalului Internațional de Folclor „Cântecele Dunării”, ampla manifestare cultural-artistică organizată de Primăria și Casa de Cultură din localitate, cu sprijinul Consiliului Județean Olt și al Centrului Județean Olt pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale.

Au participat concurenți și formații artistice și de muzică populară din mai multe județe ale țării, precum și din străinătate, respectiv Bulgaria (din localitățile Sofronievo și Hadjidimovo), Republica Macedonia („Vezelka”, din orașul Prilep) și Serbia („Vrelo”, din Boianovăț). Conducătorul delegației bulgare din Sofronievo a fost chiar primarul localității, Alexandăr Ivanov, care ne-a declarat, în seara zilei de 24 mai, în cadrul unui interviu pentru revista noastră, în traducerea soției sale, Elena Ivanova, cunoscătoare a limbii române, următoarele: „Participam pentru a treia oară la Festivalul Folcloric de la Ianca, cu ansamblul din localitatea noastră, ținând cont de faptul că, de douăzeci

Delegația din Sofronievo, Bulgaria, împreună cu primarul

de ani, acesta se află într-o legătură culturală și artistică cu comuna Ianca și, implicit, cu România. Ansamblul folcloric din Sofronievo este foarte vechi, nu i se cunoaște anul înființării. În cadrul repertoriului, se află și dansuri românești, jucate chiar și de copii. Bătrânii noștri spun că, pe timpul turcilor, au trăit în România, apoi s-au întors în Bulgaria, aducând cu ei și dansurile românești. Aici, lumea este foarte bună, românii sunt foarte primitori, aspect remarcat și de fratele meu, primarul din Hadjidimovo. Localitatea Sofronievo urmează să deruleze un proiect tranșfrontalier; cu finanțare europeană, cu comuna Ianca, în valoare de 38.000 de euro, pe o perioadă de doi ani, care se va axa pe turism, tradiții folclorice, cultură. În cadrul lui, dorim ca profesorii din Ianca să vină în Sofronievo, pentru a-i învăța pe copiii noștri dansurile și tradițiile românești, și invers, profesorii bulgari să vină în Ianca, pentru un lucru similar; deci un schimb cultural. În Sofronievo trăiește și o comunitate de români, dar nu sunt așa de multe festivaluri,

REDACȚIA

Redactor-șef:

Cristian RUDĂREANU

Secretar general de redacție:

Cristina CRINTEANU

Redactor literatură-artă:

Costinela RUDĂREANU

Redactori asociați:

Pr. Boian ALEXANDROVICI

Tudor NEDELCEA

Diana COTESCU

Marian NIȚĂ

Vergil FUDULU

Radu COMAN

Alina Anca TIGAE

George DAMIAN

Marius TURAICHE

Colegiul redacțional:

Max M. ȘTEFAN

Cristina SUBȚIRE

Pr. Adrian MICU

Pr. Alin Dejan SUBȚIRE

Ionuț Silviu PÎRVULESCU

Prezentare artistică:

Cristina MARCU

Ilustrația copertei: Salvador Dali – Raphael

Adresa redacției • Calafat

Str. Gheorghe Doja, Bl. B11,
sc. 1, ap. 15

Telefon: 0251/231.026;

0766.402.312; 0741.777.839

E-mail:

rudareanucristian@yahoo.com

ISSN: 1844-7716

ca la voi, în care să-și arate tradițiile. Dar, avem multe idei, pe care putem lucra în viitor, în vederea dezvoltării unei legături mai strânse între noi. În cadrul viitorului proiect de colaborare transfrontalieră, cu mare drag, putem lucra pentru acest lucru.”

Formațiile din străinătate au ajuns în România încă de vineri, 22 mai, anterior aceștia solicitând să li se înlesnească efectuarea unei excursii la Craiova, oraș despre care aflaseră numai lucruri frumoase. Membrii delegației sârbe și macedonene au fost cazați în orașul Corabia, iar cei 60 de cetățeni bulgari, membri ai celor două ansambluri, au stat în satele Ianca și Potelu, inclusiv la diferite persoane din localitate, care s-au oferit să-i cazeze.

Manifestarea, care a avut un numeros public, a debutat, în dimineața zilei de 23.05.2009, cu o paradă a portului popular, la care au participat toți membrii ansamblurilor și formațiilor artistice și folclorice înscrise în festival, precum și concurenții individuali. A continuat, apoi, în seara aceleiași zile, cu un spectacol, susținut de o parte dintre participanți, în Grădina de vară din satul Potelu, aflat la mică distanță de comuna Ianca, seara fiind încheiată cu un frumos foc de artificii. În cuvântul de deschidere a festivalului, Mirel Pascu, primarul comunei Ianca, a spus următoarele: „Sunt bucuros că am reușit și în acest an să organizăm o nouă ediție a Festivalului Internațional de Folclor „Cântecele Dunării”, chiar dacă criza economică de la nivel mondial a afectat și bugetul localității noastre. De aceea și fondurile alocate, în acest an, festivalului, au fost doar de 15.000 lei. Organizarea festivalului a fost posibilă și datorită sprijinului primit din partea sponsorilor, dar și a fiilor satului, care i-au cazat la ei pe concurenți”.

A doua zi, seara, în fața Casei de Cultură din Ianca, a fost susținut un amplu program artistic, urmat de festivitatea de premiere, în urma deliberărilor juriului. Și fiindcă am vorbit de juriu, din acesta au făcut parte: Adrian Fieraru, director al Școlii Populare de Arte din Slatina – președinte, prof. Florea Simion din Teleorman, profesorul Sterian Ghigeanu, din Ianca, Costel Dumitru, șeful orchestrei Ansamblului Profesionist „Doina Oltului” al Consiliului Județean Olt, Ion Irimin, director al Casei de Cultura din Ianca, precum și un reprezentant al cotidianului „Gazeta Oltului”, partener media al acestui festival.

Premiile puse în joc de organizatori au constat în diplome și bani, respectiv: premiul I – 1.000 de lei, premiul II – 700 de lei, premiul III – 500 de lei, două mențiuni a câte 300 de lei, premiul Primăriei și Consiliului Local Ianca – 500 lei, două premii a câte 500 de lei oferite de Școala Populară de Arte Slatina.

La finalul manifestării, pentru revista noastră, domnul Ion Irimin, directorul Casei de Cultura din Ianca și sufletul evenimentului, a declarat următoarele: „Suntem fericiți că am reușit să organizăm festivalul și în acest an, cu o amplă participare internațională, care ne-a solicitat, în mod plăcut, la maximum. Și de această dată, am avut parte de folclor autentic și de o participare a tinerilor concurenți, din mai multe județe ale țării, ceea ce denotă că tradițiile popula-

re nu au dispărut. La fel cum nu a dispărut nici plăcerea locuitorilor din Ianca de a se implica în sprijinirea acestui eveniment sau de a fi spectator la manifestările din cadrul acestuia, în număr foarte mare. Ne dorim a fi de la an la an mai buni, cred că și de această dată am demonstrat acest lucru, alături de prietenii noștri mai vechi sau mai noi din Bulgaria, Serbia și Macedonia”.

Întregul festival a beneficiat și de un important suport media, fiind prezenți redactori și reporteri din Slatina, Craiova și Calafat (de la revista ACUB PRO), inclusiv un car de reportaj al Studioului Teritorial de Televiziune din Craiova, coordonat de chiar directorul instituției, domnul Traian Bărbulescu, fiu al Oltului, care a filmat întreaga manifestare.

În componența formațiilor artistice din Bulgaria, dar și în public, am remarcat și prezența unui important număr de vorbitori de limbă română, membri ai comunității românești de peste Dunăre, așa numiții români țărani. Printre ei s-a numărat și Ștefan Gorunov, din localitatea Sofronievo, a cărei familie își are originile în județul Dolj, care ne-a declarat următoarele: „Familia mea se trage din Măceșu de Sus, de aici, străbunicul meu, după războiul cu turcii, a venit în Bulgaria și s-a însurat cu o bulgăroaică. Împreună au avut cinci copii. El a fost și în America, a stat un an acolo, dar s-a întors în Bulgaria, pentru că spunea că țara lui este acolo unde sunt copiii și pământul. Deci, am și sânge românesc în venele mele. În urmă cu aproape douăzeci de ani am început să învăț românește mai bine, mi-am luat dicționar, am început să recepționez posturi de televiziune românești și mi-a plăcut. Așa că, după anul 2000, am început să recepționez cu antenele satelit pe care le am aproape toate posturile de televiziune românești, dar îmi plac îndeosebi cele de muzică populară românească. Eu, cu muzica populară românească mă culc și tot cu ea mă și trezesc. Chiar și în mașină ascult numai muzică populară românească. Tot satul meu știe acest lucru, pentru că uneori ascult muzică populară românească printr-o stație de 100 de watt. În satul meu, Sofronievo, sunt oameni care știu bine limba românească, dar mai ales bătrânii, tinerii mai puțin. De aceea, cred că avem nevoie de o școală în care să învățăm românește cu toții, cei care vrem, și tineri și bătrâni. Putem face o clasă de predare, dar trebuie ca România să ne ajute, pentru că mulți vor să învețe să citească și să scrie în românește. Eu, când ascult cântecul popular românesc, îmi crește inima, sunt la curent cu ceea ce se întâmplă în România, pentru că mă uit și pe TVR 1 și pe TVR 3. Românii din România și din Bulgaria, precum și bulgarilor le urez multă sănătate și să fim împreună, să nu avem probleme, pentru că acum suntem în Uniunea Europeană, am intrat împreună și să ne ajutam să rămânem aici împreună.”

În final, putem conclud că, și în acest an, Festivalul Internațional de Folclor „Cântecele Dunării”, de la Ianca, a fost un adevărat succes, fiind un real izvor și păstrător de tradiții populare balcanice, pentru că a reunit folclor românesc, bulgăresc, sârbesc și macedonean, deopotrivă.

C. R.

Международен Фолклорен Фестивал – „Дунавски Песни” – Янка, 2009г.

През периода 22-24 май 2009 г., в общината Янка от окръг Олт, се проведе деветото издание на Международния Фолклорен Фестивал „Дунавски песни”, голямо културно и артистично събитие, организирано от Кметството и Дома на културата от Янка с подкрепата на Окръжния Съвет-Олт и Окръжния Център Олт за Запазване и Насърчаване на Традиционната Култура.

Участваха състезатели и артистични групи за народна музика от различни области на страната, както и от чужбина: от България (от Софрониево и Хаджидимово), от Република Македония („Везелка” от гр. Прилеп) и Сърбия („Врело”, от Бояновац). Ръководител на българската делегация бе Александър Иванов, кмет на град Софрониево, който декларира пред нас във вечерта на 24 май, в интервю за нашето списание, в превод на неговата съпруга, Елена Иванова, познавачка на румънски език, както следва: „Участваме за трети път на Фолклорния Фестивал от Янка, с ансамбъл от нашата местност, като се има предвид, че за двадесет години, община Софрониево има културни и творчески връзки със село Янка и, косвено, с Румъния. Народният ансамбъл от Софрониево е много стар, не знам годината на неговото учредяване. В репертоара му има и румънски танци, играни дори от деца. Нашите старци казват, че по време на турците те са живели в Румъния, след което се върнали в България, носейки с тях и румънски танци. Тук, хората са много добри, румънците са много гостоприемни, както забелязва и брат ми, кмет на Хаджидимово. Община Софрониево ще проведе задграничен проект, с европейско финансиране, с община Янка, на стойност 38.000 евро, за срок от две години, който ще се фокусира върху туризма, фолклорните традиции, културата. В рамките на този проект, искаме учители от Янка да дойдат в Софрониево, за да научат нашите деца на румънските традиции и народни танци, както и обратното, български учители да дойдат в Янка за нещо подобно, като културен обмен. В Софрониево живее румънска общност, но няма толкова много фестивали, като при вас, където да показват традиции си. Но ние имаме много идеи, които можем да осъществим в бъдеще, за развитието

на по-тесни връзки между нас. В рамките на бъдещия проект на задгранично сътрудничество, с голяма любов можем да работим за това”.

Съставите от чужбина са пристигнали в Румъния още от петък, 22 май; те искали да им се осигури екскурзия до град Крайова, град за който бяха чували само хубави неща. Членовете на сръбската

и македонската делегация бяха настанени в гр. Корабия, а 60-те български граждани, членове на двата ансамбъла, бяха настанени по селата Янка и Потелу, включително и на лица от селото, които осигуряваха настаняване.

Събитието, с многобройна публика, започва в утрото на 23 май 2009, с парад на народните носии, с участието на всички членове на ансамблите и фолклорни групи и артисти, включени във фестивала, както и на индивидуалните състезатели. То продължи, след това, през вечерта на същия ден, със спектакъл, подкрепян от някои участници, в лятната градина на село Потелу, разположена в близост на село Янка. Вечерта завърши с красив огън от фойерверки. В словото на откриване на фестивала, Мирел Паску, кмет на село Янка, каза следното: „Аз съм щастлив, че успяхме през тази година да организираме ново издание на Международния Фолклорен Фестивал „Дунавски песни”, независимо от това, че световната икономическа криза засегна и бюджета на нашата община. И поради това средствата, отпуснати тази година за фестивала бяха само 15.000 леи. Организирането на фестивала стана възможно и благодарение на подкрепата, получена от спонсори, но и от децата на селото, където пребиваваха нашите състезатели”.

На следващия ден вечерта, пред Дома на Културата в Янка, се проведе обширна артистична програма, последвана от церемонията за награждаване, след разискванията на журито. И понеже говорих за журито, неговите членове бяха: Адриан Фиерару, директор на Училище за Народно Изкуство от Слатина – председател, проф. Флоря Симион от Телеорман, учител Стериян Гигяну от Янка, Костел Думитру, ръководител на оркестъра на Професионалния Ансамбъл „Дойна Олтулуй” на Окръжния Съвет Олт, Йон Иримин, директор на

Дома на Културата от Янка, както и представител на вестник „Газета Олтулуй”, медиен партньор на фестивала.

Състезателите бяха наградени с дипломи и пари, както следва: първо място – 1.000 леи, второ място – 700 леи, трето място – 500 леи, две дипломи за около 300 леи, наградата на Кметството и Местният Съвет на Янка – 500 леи, две награди за около 500 леи, предоставени от Училището по изкуство Слатина.

В края на събитието, за нашето списание, г-н Йон Иримин, директор на Дома на културата в Янка, душата на събитието, каза следното: „Ние сме щастливи, че успяхме да организираме фестивала и тази година, с широко международно участие, което ние се постаряхме да осигурим, по приятен начин, до максимум. И този път, видяхме истински фолклор и участваха млади състезатели, от няколко области на страната, което означава, че фолклорните традиции не са изчезнали. Както не изчезва удоволствието на жителите от Янка да участват в оказването на подкрепа на това събитие или да бъдат зрители на това събитие, те са дошли в много голям брой. Ние искаме този фестивал да става всяка година по-добър и мисля, че този път сме го показали, заедно с нашите стари приятели или по-нови от България, Сърбия и Македония”.

Целият фестивал е получил важна подкрепа от медиите, представени от редактори и репортери от Слатина, Крайова и Калафат (от списание АКУБ-ПРО), включително и от Националната Телевизия от Крайова, координирана от директора ѝ, г-н Траян Бърбулеску, син на Олт, който засне цялото събитие.

В състава на художествените ансамбли от България, но също така и при публиката, забелязах голям брой румънско говорещи, членове на румънската общност зад Дунав, така наречените *румънски църени*. Сред тях беше и Стефан Горунов от община Софрониево, чието семейство води своя произход в окръг Долж, който ни заяви следното: „Семейството ми произхожда от Мъчешул де Сус/Горна Шипка, от тук, прадядо ми, след войната с турците, дойде в България и се ожени за българка. Заедно са имали пет деца. Той беше и в Америка, остана там една година, но се върнал в България, защото казваше, че страната му е мястото, където са децата и земята му. Така че, аз имам и румънска кръв в моите вени.

След близо двадесет години започнах да научавам румънски по-добре, купих си речник, започнах да хващам румънската телевизия и ми хареса. Така че, след 2000 г., започнах да хващам със сателитни антени, които ги имам, почти всичките румънски телевизии, но най-много ми харесват тези с народна румънска музика. Аз, с румънската народна музика заспивам, и с нея ставам. Дори и в колата слушам само румънска народна музика. Всички от селото знаят това, защото понякога слушам румънска народна музика с помощта на музикална станция от 100 вата. В моето село, Софрониево, има хора, които познават добре румънски език, особено старците, младите хора по-малко. Затова, мисля, че имаме нужда от училище, където да научим всички румънски, тези които искаме, и млади и стари. Ние можем да направим клас с преподаване на румънски, но за това Румъния трябва да ни помогне, защото много искат да се научат да четат и пишат румънски. Аз, когато слушам румънска народна песен, сърцето ми расте; наясно съм какво се случва в Румъния, защото аз гледам TVR 1 и TVR 3. На румънците от Румъния и България, както и на българите им желая много здраве и да бъдат заедно, да нямаме проблеми, защото сега сме в Европейския съюз, влезли сме заедно и да си помагаме да останем тук заедно”.

И накрая, можем да заключим, че и тази година, Международният Фолклорен Фестивал „Дунавски песни”, от Янка, беше истински успех, бидейки истински източник и съхранител на народните балкански традиции, тъй като съедини румънски, български, сръбски и македонски фолклор.

Автор: Кристиян Рудъряну
Преводач: Василе Бокай

La Vidin s-a inaugurat prima bibliotecă românească din Balcani

În predosloviea **Molitvenicului**, tipărit la Câmpulung în 1635, domnitorul cărturar Matei Basarab aruncă repede o privire în ograda domniei sale, unde constată că „e foamete și sete, nu însă de pâine și apă, ci de vădită hrană și adăpare sufletească”, adică de carte. Și găsește și pricina „împuținării cărților”: „desele năvăliri și împresurări ale diferitelor popoare”, dar și remediu: „unei astfel de foamete prea amare, să-i potolim truda. Și am priceput, deci, că răul a venit din pricina sărăciei cărților [...], iar prin înmulțirea acestora va dispărea acel rău”.

Păstrând proporțiile, peste ani, medicul Ivo Filipov Gheorghiev, președintele Uniunii Etnicilor Români din Bulgaria „Ave”, a sesizat și el același rău: lipsa cărții românești în zona Vidinului pentru românii de aici și a unei biblioteci funcționale. Între numeroasele sale inițiative privind acordarea de minime drepturi consăngenilor săi, sintetizate într-un **Memorandum** adresat oficialităților bulgare și românești (două state membre ale Comunității Europene, obligate, ca atare, să respecte legislația europeană privind drepturile minorităților naționale), Ivo Filipov Gheorghiev, ajutat benefic de soția sa, Lucica, a înscris și crearea unei biblioteci de carte românească în Vidin. Pe tăcute, dar sânguincios, a solicitat și obținut donații de carte din România și, astfel, s-a creat un prim embrion. O încercare de creare de fond de carte românească se datorează lui Ivan Juvetov, directorul Centrului Cultural din Vidin, dar spațiul foarte mic nu i-a permis crearea unei biblioteci în sensul real al cuvântului. Cele circa 75 de volume existente în Centrul său le-a transferat bibliotecii recent înființate.

Spre a acorda importanța cuvenită unei asemenea inițiative, Ivo Filipov Gheorghiev a inaugurat oficial biblioteca românească, adăpostită la sediul AVE, sâmbătă 13 iunie 2009, în preajma zilei de intrare în eternitate a „omului deplin al culturii românești”, adică a lui Eminescu. Au participat oficialități românești (atașatul cultural al Ambasadei României din Sofia, Grigore Gherceanu, consulul României la Sofia, Silviu Catană, reprezentantul Departamentului pentru Relațiile cu

Români de Pretutindeni din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, Mircea Gherboveț), personalități culturale și științifice din România (aromânul Lascu Stoica, conf. univ. dr. la Universitatea „Ovidiu” din Constanța, meglenoromânul Virgil Coman, directorul Arhivelor Naționale, filiala Constanța, prof. dr. Robert Stănciugel, discipolul lui Gheorghe Zbucă și coorganizatorul acestei manifestații, prof. dr. Marian Barbu și prof. dr. Tudor Nedelcea din Craiova, prof. univ. dr. Nicu Vintilă de la Universitatea „Spiru Haret”, dr. Dorel Bondoc, arheolog la Muzeul Olteniei, solistul de muzică populară I. Crețeanu, prof. Dan Vană din Calafat). Din partea românilor din Bulgaria au participat Ivan Juvetov, directorul Centrului Cultural din Vidin, membrii ai Uniunii „AVE”, octogenarul poet român Milan Anghelov Cosoveanu și numeroși studenți ai filialei din Vidin a Universității „Spiru Haret” din București. În acest mod, spiritul marelui reformator al învățământului românesc, Spiru Haret, s-a extins și asupra românilor din Bulgaria. Au lipsit, fără motivație, ceilalți lideri ai românilor din Bulgaria și chiar oficialități bulgare locale (prezente, totuși, la alte manifestări inițiate de etnicii români).

Inaugurarea Bibliotecii, cu numele „Albotina” (nume venerat de românii din Bulgaria), a prilejuit desfășurarea ad-hoc a unei mese rotunde, cu laude și critici, dar și propuneri înțelepte. S-a propus, printre altele, ca în această bibliotecă românească să existe și carte bulgară, cursuri universitare și de învățare a limbii române, să se studieze posibilitatea găsirii unui spațiu mai mare; în **Memorandumul** amintit, se cerea un sediu pentru **Casa Românească** din Vidin (propunere luată în obiectiv de conducerea Universității „Spiru Haret”).

**CENTRUL DE STUDII
PENTRU RESURSE ROMÂNEȘTI**

Revista poate fi citită la adresa
www.centruldestudii.ro

S-a propus, de asemenea, reînființarea Institutului Cultural Român, din perioada interbelică, condus de Vasile Stoica, clase pilot pentru învățarea limbii române, program de training pentru atragerea de fonduri europene și românești, organizarea lunară de acțiuni științifice și culturale propuse de studenții români din Bulgaria, editarea unui CD cu muzica românilor din Timocul bulgăresc etc.

Criticile au fost reținute și mai mult sub formă de recomandări, așa cum era și firesc. Laudele au fost îndreptățite, mai ales la adresa Uniunii Etnicilor Români AVE și a lui Ivo Filipov Gheorghiev. Au fost apreciate inițiativele Fundației „Scrișul Românesc” care are un program editorial special pentru românii din jurul României, prin celebra colecție „Români uitați”, dar și prin tipărirea și donarea altor cărți bilingve (româno-bulgare sau româno-sârbe) pentru românii din sudul Dunării pentru ca aceștia să poată citi și scrie în limba română (aici este un fenomen curios: românii știu să vorbească limba română în grai oltenesc sau bănățean – Timocul sârbesc – dar nu cunosc încă alfabetul latin). De altfel, Fundația „Scrișul Românesc” a inițiat și organizat primele trei ediții ale Simpozionului Internațional „Latinitate și Românităte în U.E.”, finalizate prin tipărirea acestor comunicări în volume, sub egida Academiei Române, creând cadrul legal de dezbateră privind identitatea națională a românilor din Ucraina, R. Moldova, Bulgaria, Serbia, etnonimul vlah/român sau „limbă” (!) moldovenească, vlahă sau aromână.

Și tot la inițiativa Fundației „Scrișul Românesc” s-a creat Centrul de Studii pentru Comunitățile de Români din Balcani, care reunește organizații și asociații din Bulgaria și Serbia, propunându-și promovarea drepturilor minorității române din Valea Timocului în sensul respectării riguroase a dispozițiilor juridice și constituționale din țările de care aparțin și a celor preluate din Convenția Cadru a Uniunii Europene privind protecția minorităților naționale și să colaboreze în domeniul cultural, publicistic și de organizare în comun a unor manifestări dedicate istoriei, culturii și tradițiilor românești.

Inaugurarea acestei biblioteci românești la Vidin este, după cum au afirmat vorbitorii, un autentic act de cultură (Marian Barbu), este, de fapt, prima bibliotecă românească din Balcani creată după 1944 (Stoica Lascu). Este un pas mic pentru etnicii români din Bulgaria, dar destul de mare pentru ideea de românităte. Iar îmbogățirea acestei biblioteci cu alte comori spirituale depinde acum numai de românii din Țară, fie oficialități, ONG sau simpli donatori de carte.

Dacă pe frontispiciul bibliotecii din Teba stă scris „Car-tea – leac pentru suflet”, iar pe ușa bibliotecii domnitorului martir Constantin Brâncoveanu de la Mănăstirea Hurezu stă scris „Bibliotecă de hrană dorită sufletească, această casă a cărților îmbie prea înțeleaptă îmbelșugare”, Biblioteca românească din Vidin este cel mai bun leac și hrană deopotrivă pentru sufletul românilor din Bulgaria.

Ultimul templu păgân

Santuario Sirlaco del Gianicolo este ultimul templu păgân construit la Roma. A fost abandonat odată cu decretul din 392 prin care se aboleau definitiv toate credințele păgâne din întreg imperiul. Însă a fost închis și păstrat atât de bine încât cele mai multe părți ale sale au rămas intacte până la descoperirea lui prin săpăturile arheologice de la începutul anilor 1900, păstrând și astăzi semnele sigiliilor puse de către credincioșii săi. Numeroasele statui ale divinităților au fost ascunse bine la șazeci de centimetri sub pământ. Arheologii au găsit o ascunzătoare de treizeci de centimetri pătrați, ascunzătoare flancată de ziduri false de chit. Înăuntru s-a găsit jumătate dintr-un craniu omenesc, lipsind mandibula inferioară și dinții. Rămâne încă un mister cui a aparținut și de ce era ascuns aici. A mai fost găsită o ascunzătoare, de data aceasta în mijlocul unui altar triunghiular, în partea de est a edificiului. Conținea o statuie din bronz a zeului Beth, înfășurat de trupul unui șarpe. Înainte de a sigila ascunzătoarea, credincioșii au pus alături de zeu ofrande: cinci ouă, aranjate câte unul pe fiecare spirală a șarpelui care îl înconjura pe zeu. Acestea pot fi considerate ca ultima ofrandă făcută vreodată de către un păgân.

Fântâna unei regine cu personalitate

Cristina, singura moștenitoare directă a tronului Austriei, s-a trezit, în 1632, regină, având

numai șase ani. În 1654 a renunțat la tron, abdicând în favoarea verișorului său Carlo Gustavo. După aceea, fiind o bună catolică, s-a retras la Roma, întâmpinată cu mari onoruri de către papă, și s-a stabilit într-un frumos palat din Trastevere, care astăzi este sediul Grădinii botanice. Fântâna din fața vilei familiei de Medici este unul dintre semnele trecerii sale pe acolo și a personalității ei. Nervoasă ca nobilul cu care trebuia să se întâlnească întârziu, regina a tras cu tunul spre Villa Borghese pentru a-l muștra pe domn pentru lipsa lui de maniere. Domnul a înțeles mesajul, și-a cerut scuze și, ca omagiu adus arțăgoasei doamne, a construit o fântână în locul în care căzuse ghiuleaua.

IONUȚ PÎRVULESCU

Victimele propriilor invenții

Galileo Galilei (1564 – 1642)

Galileo și-a dedicat o mare parte a vieții studierii astrelor și dezvoltării instrumentelor menite să faciliteze observațiile astronomice. Dincolo de descoperirile sale, revoluționare la acea vreme, acesta a plătit și un tribut personal: pierderea vederii. Galileo era fascinat în mod special de Soare, prin urmare, își petrecea o mare parte din timp făcând observații asupra astrului. În ultimii ani de viață, savantul era aproape orb ca urmare a deteriorării grave a retinelor, cauzată de observațiile sale îndelungate.

Sir Humphrey Davy (1778 – 1829)

Sir Humphrey Davy, ingeniosul chimist și inventator britanic și-a început cu stângul cariera științifică. În perioada în care era doar un ucenic, a fost concediat din cauză că provoca prea multe explozii. După ce s-a specializat în chimie, și-a format straniul obicei de a inhala diversele gaze cu care avea de-a face. Din fericire, acest lucru a dus la descoperirea proprietăților anestezice ale oxidului de azot. Însă, din nefericire pentru el, același obicei a fost pe punctul de a-l ucide în repetate rânduri. Frecvențele otrăviri ale organismului l-au lăsat invalid pentru ultimele două decade ale vieții sale. Chiar și în acest timp, a reușit "performanța" de a-și pierde complet vederea în timpul unei explozii din laborator.

William Bullock (1813 – 1867)

Bullock a fost un inginer american, a cărui invenție din 1863 a revoluționat industria tipăritului: o presă mai eficientă și mai rapidă. Creația sa a fost în final și cea care i-a adus moartea. În timp ce lucra la reparațiile unei prese, acesta și-a prins piciorul în roțile mașinării. Deși a reușit să scape, în câteva zile o cangrenă i-a cuprins piciorul, iar Bullock a murit în timpul operației de amputare a piciorului.

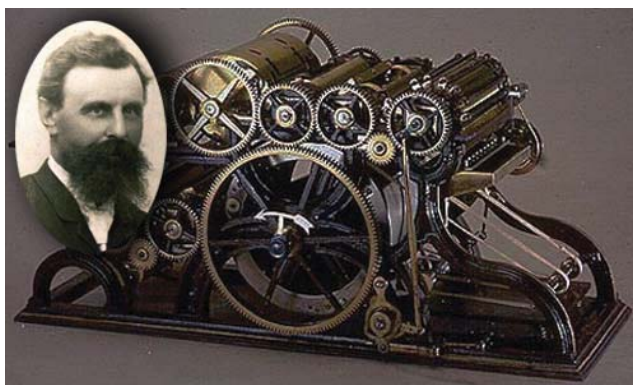
J. G. Parry-Thomas (1884 – 1927)

John Godfrey Parry-Thomas, pilot de curse și un inginer pasionat de motoare, avea un vis: să doboare recordul de viteză stabilit de un alt concurent, Malcom Campbell. Pentru a face asta trebuia să creeze o mașină mai rapidă. Viitoarea

lui invenție a fost un vehicul prototip numit Babs, căruia îi operase mai multe modificări, printre care și lanțuri expuse care legau roțile de motor. În data de 24 aprilie 1926, Parry-Thomas a doborât recordul mondial existent la acea vreme, atingând viteza de 270 de kilometri pe oră. După numai un an, Malcom Campbell a stabilit un nou record mondial. Acest lucru nu a făcut decât să-l ambiționeze pe Parry-Thomas, care a făcut noi îmbunătățiri. De data aceasta însă, ambiția sa avea să-i fie fatală. În timpul cursei, unul dintre lanțuri s-a desprins și a ricoșat în gâtul pilotului, decapitându-l parțial. Parry-Thomas a murit pe loc.

Jean-Francois De Rozier (1754 – 1785)

Jean-Francois, profesor de fizică și de chimie, a fost martor în 1783 la primul zbor al unui balon, eveniment care a născut în el pasiunea pentru zbor. După ce a asistat la ridicarea unui balon având succesiv la bord, o oaie, o găina și o rață, acesta a prins curaj și a realizat primul zbor controlat de un om. Fără a se opri acolo, De Rozier a planificat trecerea Canalului Mânecii, din Franța către Anglia. Acesta avea să fie ultimul lui zbor. După ce s-a ridicat la o înălțime de 450 de metri, balonul s-a dezumflat, cauzând căderea lui și inevitabil, moartea pasagerului. Logodnica lui De Rozier s-a sinucis 9 zile mai târziu.

Vă invităm să petreceți clipe de neuitat pe malul Dunării, în zona turistică binecunoscută sub numele de **Cazane-Dubova**

Aici, pe lângă o cazare ieftină, vă puteți relaxa practicând diferite sporturi nautice, plimbări cu barca sau cu ATV-ul, pescuit, precum și alte activități recreative.

Contactați-ne la tel.

0724.672.854

sau pe

www.cazanedunarii.com

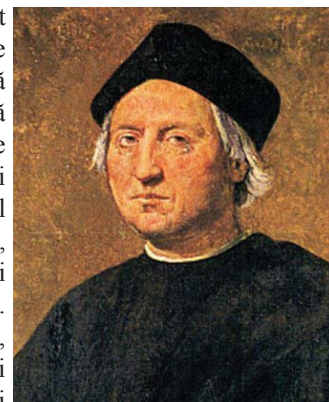
Vă așteptăm cu drag!

Cazanele Dunării – Dubova

Cristofor Columb... de la extaz la agonie

Dintre evenimentele care au marcat începutul erei moderne, nici unul nu a avut urmări mai însemnate decât descoperirea Americii și a drumurilor maritime spre Indiile Orientale. Cu aceste descoperiri începe expansiunea care avea să impună celorlalte continente stăpânirea Europei și supremația civilizației europene. Până la primul război mondial, Europa a stăpânit lumea cunoscută și a lărgit neconținut limitele acestei lumi. Descoperirea Americii se datorează unei „erori norocoase”. Pe baza credinței că pământul e sferic și ca apusul Europei nu e separat de Extremul Orient decât prin Oceanul Atlantic, Cristofor Columb a pornit, în 1492, să descopere drumul Indei spre vest și a nimerit, fără să-și dea seama, în America. În 1483, Columb ceru regelui Ioan II al Portugaliei trei caravele aprovizionate pentru un an. La avizul consiliului său, Ioan II declina propunerea. Prin fratele său Bartolomeu, Columb făcu aceeași cerere regelui Franței și regelui Angliei, dar fu refuzat și de aceștia. Atunci s-a stabilit în Spania, unde și-a asigurat protecția ducelui Medina Celi și a altor demnitari de la curte. Propunerea sa fu supusă unei comisii, ai cărei membri o găsiră inacceptabilă. La intervenția confesorului său, Isabella primi totuși pe Columb și, după căderea Granadei, îi acceptă condițiile. Prin convenția de la Santa Fe, Columb primea titlul princiar de amiral, viceregalitatea tuturor pământurilor pe care ar putea să le descopere și a zecea parte din produsul comerțului cu aceste țări. La 3 august 1492, Columb părăsi portul Palos cu trei caravele și 120 de oameni. După ce atinse insulele Canare, se avântă în necunoscut. Împinse de un vânt favorabil, corăbiile mergeau atât de repede, încât, în zorii zilei de 12 octombrie, marinarii zăriră la marginea orizontului o fâșie de pământ. Columb credea că se afla în fața Cipangului. În realitate, se afla în fața insulelor Bahamas. Peste câteva zile, descoperi insula Cuba pe care o luă drept Cipangu, apoi insula Haiti pe care, din cauza climei sale asemănătoare cu cea a Spaniei, o boteză Espanola. Toate aceste insule erau locuite de oameni bruni, aproape goi, dar împodobiți cu obiecte

Replică a corabiei Santa Maria

de aur. Convins că a ajuns în India, Columb i-a numit indieni. După ce, din resturile uneia dintre corăbiile sale naufragiate a construit prima întăritură spaniolă în Haiti, Columb a ordonat întoarcerea și, la 15 martie 1493, a sosit în Spania, cu doi haitieni și câteva mostre de aur, încredințat că a descoperit țara aurului Columb a mai făcut încă trei călătorii în America. În cursul celei de-a doua (septembrie 1493 – iunie 1496), a descoperit o serie de insule din grupul Antilelor mici, locuite de caraiții sălbatici, dar inteligenți. A ajuns apoi la Espanola, unde a găsit fortul de lemn distrus și garnizoana măcelărită, iar în drum spre Cuba a descoperit Jamaica. Convins că la Cuba a atins continentul Asiatic, s-a întors la Cadiz. Expediția a treia (mai 1498 – noiembrie 1500) l-a condus la gura Orinocului și i-a permis să atingă pentru prima oară continentul nou, iar în cursul călătoriei a patra (mai 1502 – noiembrie 1504), a explorat litoralul Americii Centrale și a venit în contact cu civilizația maya din Yucatan. Columb nu a corespuns speranțelor pe care Spania le pusese în el. Coloniștii care l-au însoțit au descoperit țări mănoase, dar nu au găsit comorile de aur la care se așteptau. Au început să se certe între ei și să trimită în Spania plângeri împotriva lui Columb. Regina l-a eliberat de aceste acuzații, dar nu l-a mai lăsat stăpân pe țările descoperite. În ultima sa expediție, Columb si-a pierdut corăbiile pe coasta Americii Centrale și s-a întors bolnav în Spania (1504). El a murit în 1506, sărac și aproape uitat, fără să știe că a dat Castiliei o Lume Nouă.

CLIFE...

Actor – Om care trăiește ca să placă și trebuie să placă pentru a trăi (G.M. Saphiro)

În – Luni de dazină (T. Mușatescu)

Ăparența – Lungul sărut pe care păianjenul îl dă muștei (J. Renard)

Ăpologie – Nu este altceva decât egotism întors pe dos (O.W. Holmes)

Ărmata – Nu trebuie să fie altceva decât brațul națiunii, nicidecum capul (P. Baroja)

Ărtizan – Ălbina societății, disprețuită de viespile ce-i mănâncă mierea (J. Hermite)

Ăzi – Rezultatul lui ieri (H. Heine)

Bal – Univers al inconștienței organizate (Martha Bibescu)

leri – Ce nu mai este și nu va mai fi (T. Firghezi)

lertare – Regăsirea unei averi înstrăinate (Fr. Schiller)

lustru – Om ce plătește în fiecare zi cu osteneala de a se susține, onoarea de a se fi ridicat (J. Hermite)

lronie – Veselia meditației și bucuria înțelepciunii (A. France)

Nea – O puritate mincinoasă (J.W. Goethe)

În vizita la românii țăreni din Bulgaria

Marți, 05.05.2009, împreună cu redactorul-șef al revistei ACUB-PRO, revistă a românilor liberi de pretutindeni, ne-am aflat în Bulgaria, în vizită la românii țăreni din localitățile Kozlodui, Sofronevo și Harlet, profitând de invitația făcută anterior de domnul Ion Irimin, inimosul și tenacele director al Casei de Cultură din comuna Ianca, județul Olt, care, cu această ocazie, ne-a fost și ghid, fiind un cunoscător al locurilor și oamenilor. Trecerea Dunării am făcut-o pe la PTF Bechet, în dimineața zilei respective, pe o vreme frumoasă, iar după circa 30 de minute ne și aflam pe malul bulgăresc, la Oreahovo. Nici nu am ieșit bine din locația punctului de frontieră bulgăresc, ca am și auzit primele cuvinte românești, de la un cetățean din Oreahovo, Ivan, care vorbea foarte bine limba noastră și care încerca să ne vândă un autoturism, la un preț foarte ieftin. De asemenea, își oferea și serviciile de taximetrist, pentru a-și rotunji veniturile, marcate profund, în sens negativ, de criza financiară și de șomajul în care se afla. Vorbind la o cafea despre situația din Bulgaria, Ivan ne-a spus că în Oreahovo sunt mulți cetățeni care vorbesc românește, fie din familie, fie din deplasările pe care le-au făcut, în scop de afaceri, de-a lungul timpului, în România. A fost o primă surpriză, plăcută, din multele cu care aveam să ne întâlnim în ziua respectivă.

Din Oreahovo, spre locațiile unde doream să ne deplasăm, am beneficiat de serviciile unui autoturism condus cu dibăcie, pe drumurile nu tocmai bune bulgărești, de către Ștefan Gorunov, un pensionar din Sofronevo, pasionat de electrotehnică și de posturile românești care difuzează muzică populară. Acesta ne-a mărturisit că bunica lui vorbea numai românește, iar el s-a apucat să învețe limba română în urma cu douăzeci de ani, după ce a descoperit că neamurile sale veniseră din România, mai precis din Măceșul de Sus, unde erau „dea-i lu' Opișor”, sens în care ne-a și rugat să-i găsim, dacă putem, pentru a le face o vizită.

Clasa românească de la Kozlodui

Prima oprire am făcut-o în Sofronevo, unde domnul Irimin avea o întâlnire cu primarul localității, Alexandr Ivanov, în vederea punerii la punct a ultimelor detalii privitoare la prezența în Ianca, cu prilejul ediției din acest an a Festivalului Cântecelor Dunării, a unui ansamblu folcloric din localitate. Am așteptat într-un local public din apropierea primăriei, unde din nou am auzit vorbindu-se românește, de aceasta dată de la masa vecină, de către două femei care și serveau cafeaua de dimineață. Am aflat ca erau românce care se căsătoriseră în Bulgaria, de mai mulți ani. Discuțiile cu primarul localității Sofronevo ne-au fost intermediare de soția acestuia, care vorbea limba română din familie. Cu acest prilej, am aflat ca primarul din Sofronevo, bun cunoscător al realităților transfrontaliere româno-bulgare și co-autor al unor cărți de istorie, își dorește dezvoltarea legăturilor culturale și economice cu România, sens în care și-a exprimat disponibilitatea de a se deplasa la Craiova, cu prilejul derulării unor astfel de acțiuni.

După aceasta, ne-am deplasat în orașul Kozlodui, unde am fost oaspeții profesorului Nicolai Marinov Pacev, român țărean, care ne-a și detaliat istoria acestor români, ce se numesc așa pentru ca sunt veniți din țară, adică din România, cu prilejul sau ca urmare a diferitelor evenimente istorice, cu impact comun, româno-bulgar. El însuși din neamul celor „de-ai lu' Rață”, venit din sudul județului Dolj, a cunoscut vitregiile istoriei și ale naționalismului bulgar, când a încercat să-și păstreze identitatea românească. Învățător la cursul de limba română organizat la Casa de Cultura din Kozlodui, sub patronajul Uniunii Etnicilor români din Bulgaria-Ave, cu sediul la Vidin, Nicolai Pacev este și un mare pasionat de istorie, fiind un bun cunoscător al realităților istorice locale, un atent căutător al arhivelor bulgare și un promotor al înființării la Kozlodui a unui muzeu al comunității românești, sens în care a strâns un important fond de documente și materiale. Cu prilejul vizitei la familia Pacev, l-am cunoscut și pe nepotul acestuia, Samuil Dilianov Gherasimov, fiul lui Veselina Nicolova Paceva, fiica lui Nicolai Pacev, în vârstă de șapte anișori, care ne-a recitat, într-o curată limbă românească, un frumos poem dedicat Războiului de Independență de la 1877. Pe acest fond, am aflat și de marea dorință a lui Nicolai Pacev, făcută cunoscută tuturor celor care „au oarece putere în țară”, și anume ca nepotul său, Samuil, să înceapă școala, încă din anul pregătitor, în România, pentru a se racorda rapid la realitățile românești în care dorește să trăiască și să se realizeze la maturitate. Știind de revista ACUB-PRO, din care are toate numerele, Nicolai Pacev ne-a rugat să facem un apel către toate autoritățile românești care ar putea să-l ajute ca nepotul său să ajungă să studieze în România, „dacă se poate la Craiova, cu bursă”, însoțit fiind de mama

sa, „care poate oricând să spele pe jos, pentru a-l întreține”. În acest sens, rugam toate organismele românești care-l pot ajuta (Ministerul de Externe, Departamentul pentru Relații cu românii de Pretutindeni, Ministerul Educației, Cercetării și Inovării ș.a.) să o facă cât se poate de repede și cu destulă competență, pentru că acest om merită din plin această mică favoare.

După vizita la familia Pacev, care ne-a lăsat o puternică impresie, datorită românismului de care dă dovadă, ne-am deplasat în localitatea Hirlet, despre care am aflat că jumătate din locuitorii ei vorbesc românește. Am cunoscut aici familia lui Țvetan Ivanov Zanev, un foarte bun rapsod popular român, un fin artist al acordeonului și un cântăreț vocal de folclor românesc. I-am văzut gospodăria, mare, frumoasă, îngrijită, de astfel ca ale tuturor românilor *țărani* din satele și orașele vizitate, gospodărie la care trudește alături de copiii săi, întrutotul realizați în plan familial și profesional. Am aflat de la domnul Zanev că, în familia sa, unul din televizoare merge non-stop pe programele românești care difuzează muzică populară românească, fiind un foarte bun cunoscător al tradițiilor românești. Domnul Zanev ne-a și demonstrat acest lucru, susținându-ne un mini-concert de muzică populară românească, la acordeon și din voce, fiind un virtuoz în domeniu.

De aici, de la frumoasa familie Zanev, am plecat din nou în Sofronevo, pentru a-l cunoaște, de această dată, pe Ivan Antonov Tareanski, român *țărean* cum îi spune și numele, pensionar, fost profesor de geografie, biologie și chimie, care ne-a oferit, la rândul său, o altă surpriză plăcută. Intrat de puțin timp în posesia unui abecedar românesc, prin bunăvoința domnului Irimin, Ivan Antonov Tareanski ne-a mărturisit că nu se culcă seara până nu-l citește de câteva ori, pentru că toată viața sa a vorbit românește, dar nu a citit niciodată, fiind familiarizat doar cu alfabetul chirilic. Am fost uimiți să vedem hotărârea cu care acest profesor pensionar a devenit din nou școlar, fiind în același timp și propriul său învățător, dar de această dată studiind în alfabetul latin, specific limbii române. I-am admirat pasiunea cu care studiază abecedarul românesc, i-am lăudat sincer progresele făcute în doar câteva zile, i-am lămurit

Profesorul de limba română Nicolai Marinov Pacev unele neînțelegeri, în final precizându-i că dacă va urma acest ritm, de studiu intens, spre finalul anului, va putea să predea din nou, de aceasta dată limba română, copiilor și vârstnicilor din localitate care doresc să învețe să citească în românește, pentru că de vorbit o fac din familie. Domnul Tareanski ne-a mărturisit că-și dorește acest lucru, dar nu-l poate face decât atunci când se va considera în sine sa pe deplin pregătit. La despărțire, la fel cum am făcut cu prilejul tuturor întâlnirilor avute, i-am lăsat și dânsului reviste și cărți, puse la dispoziție de Asociația Culturală Pro-Europa “Lamura”, respectiv Fundația “Scrisul românesc”, ambele din Craiova, precum și video și audio CD-uri, cu filme și muzică românească, din fondul Asociației Europene pentru Colaborare și Unitate în Balcani, din Calafat.

Am plecat din Bulgaria, cu sufletul încărcat de emoție și românism, marcați fiind, în sens pozitiv, de întâlnirile avute și de prietenia și deschiderea cu care am fost primiți. Nici măcar ploaia, care ne-a udat până la piele, nu ne-a putut umbri sentimentele cu care ne întorceam în țară, și pentru că pe malul românesc al Dunării, soarele strălucea intens, ca și cum nu ar fi avut nicio legătură cu ruperea de nori de pe malul bulgăresc.

Гостуващ при румънските църени от България

Вторник, 05 май 2009 г., заедно с главния редактор на списание АКУБ-ПРО, списание на свободните румънци отвсякъде, Кристиан Рудъряну, ходихме в България, на гости при румънските църени от Козлодуй, Софронево и Хърлет. Възползвахме се от поканата, направена преди от г-н Йон Иримин, смелият и упоритият директор на Дома на културата от село Янка, окръг Олт, който, в качеството си на познавач на местата и хората, беше наш водач. Пресичахме река Дунав при митница Бекет, на сутринта на 5 май, в добри метеорологични условия, и след около 30 минути бяхме на българския бряг на Оряхово. Не излизахме добре от българската

митница, и чухме първите румънски думи. Той се казваше Иван, гражданин на Оряхово. Той говореше много добре нашият език и се опитваше да ни продаде автомобил, на много евтина цена. Също така, той ни предложи услугите си и като таксиметров шофьор, за да си развие доходите, дълбоко маркирани в отрицателен смисъл, от финансовата криза и безработицата в които се намираше. В изказването си на едно кафе за ситуацията в България, Иван заяви че в Оряхово, са много хората, които говорят румънски език или в семейството, или от пътуванията, които те са направили в интерес, с течение на времето, в Румъния. Той беше първата

приятна изненада от многобройните с които щяхме да се срещаме през този ден.

От Оряхово до местата, където искахме да стигнем, ние се възползвахме от услугите на много хитро задвижван автомобил, на българските пътища (не много добри), от Стефан Горунов, пенсионер от Софроневе, любител на електротехниката и румънските радио-станции, които излъчват народна музика. Той призна, че неговата баба говореше само румънски, и той започна да научи румънски преди двадесет години след като откри, че неговите роднини бяха дошли от Румъния, а именно от Мъчешул де Сус/Горната Шипка, където живяха „хората на Петришор”. В този смисъл, той ни помоли да ги намериме, ако можем, за да им направи посещение.

Първата спирка направихме в Софроневе, където г-н Иримин имаше среща с кмета на града, Александър Иванов, по случай уточняване на подробностите относно участването на местния фолклоричен ансамбъл на тазгодишното издание на Фестивала „Дунавските песни” от Янка. Чакахме в публично заведение, в близост до кметството, където чухме отново румънски говор, този път от съседната маса, където две жени пиха сутришното си кафе. Научихме, че те са били румънки омъжени в България, преди много години. Дискусиите с кмета на Софроневе бяха улеснени от неговата съпруга, която говореше румънски език от семейство. По този повод, научихме, че кметът, добър познавач на българо-румънските междугранични реалности и съ-автор на няколко исторически книги, искаше да развива икономическите и културните връзки с Румъния. С тази цел той изрази желанието си да дойде в Крайова, по случай изпълнение на такива действия.

След това, се отидохме в град Козлодуй, където бяхме гости на професор Николай Маринов Пачев, *румънски църенин*, който подробно ни представи

*Sediul școlii românești din Kozlodui
Casa de cultură*

историята на тези румънци, които се наричат така, защото те идват от страната [на румънски език, țară/царь = страна], а именно от Румъния, по повод или в резултат на различни исторически събития, които влияли съвместните румънско-български отношения. Самият той е от рода на „Раць”, дойде от южната част на окръг Долж, и позна историческите трудности и българския национализъм, когато се опитал да запази румънската си идентичност. Учител по румънски в часовете проведени в Културният Дом от Козлодуй, под патронажа на Етническите Румънци в България-АВЕ, със седалище в гр. Видин, Николай Пачев има голяма страст към историята, бидейки добър познавач на местните исторически реалности, внимателен търсач в българските архиви и създател на музей на румънското общество в Козлодуй. Той събра важен фонд документи и материали. По време на посещение на семейството Пачеви, запознахме се и с неговият седмгодишен внук, Самуил Дилианов Герасимов, син на Веселина Николова Пачева, дъщеря на Николай Пачев. Малкият ни беше изреждал, по-чист румънски език, красиво стихотворение посветено на Войната за независимост от 1877 година. На този фон, ние научихме за голямото желание на Николай Пачев, станала известна на всички, които „имат някаква власт в страната [Румъния]”, а именно, неговият племенник, Самуил, да ходи на училище в Румъния още от подготвителната година, тъй като има румънски произход, и по този начин да се свърже бързо с румънските реалности, в които иска да живее и да постигне зрялост. Николай Пачев знаеше за списание АКУБ-ПРО от което имаше всичките броеве. Той пожела да се обадим на всички румънски власти, които биха могли да му помогнат, като племенникът му да дойде да учи в Румъния, „ако може да бъде в Крайова и със стипендия”, придружен от майка си, „която винаги ще може да мие етажите, за да го поддържа”. Във връзка с това, помолим всичките румънски власти, които могат да му помогнат (Министерство на Външните Работи, Отделът за Връзки с Румънците Отвсякъде, Министерство на Образованието, Научното Изследване и Иновацията, и др.), възможно най-скоро и с достатъчни умения, защото този човек напълно заслужава тази малка услуга.

След като посетихме семейство Пачеви, което ни създавало силно впечатление, заради доказателствата на силен ромънизъм, отидохме в Хърлет, за което научихме, че половината от жителите му говорят румънски. Тук се запознахме със семейството на Цветан Иванов Занев, велик румънски народен бард, инстинктивен художник на акордеона и певец на румънски фолклор. Видях домакинството му, голямо, красиво, подредено, като на всички румънски селяни от посетените села и градове, домакинство

за което работи заедно с децата си, напълно реализирани на семеен и професионален план. Аз научих от г-н Занев, че в неговото семейство, един от телевизорите излъчва непрекъснато народна румънска музика. Заради това, той е голям познавач на румънските традиции. Г-н Занев демонстрирал това и ни е подавал мини-концерт на румънска народна музика, акордеон и вокал, и ни доказвал че е виртуоз в тази област.

От тук, от хубавото семейство Заневи, отидохме отново в Софронено, за да срещнем, този път, Иван Антонов Царянский, румънски църенин, както името му ни казва, пенсионер, бивш преподавател по география, биология и химия, който ни предложи, от своя страна, друга изненада. От скоро притежател на румънски буквар, благодарение на господин Иримин, Иван Антонов Царянский призна, че всяка вечер не спи, докато не го прочете няколко пъти, защото целят му живот говорил румънски, но той никога не е чел, бидейки запознат само с кирилицата. Бяхме изумени да видим решителността, с която този пенсиониран учител се превърнал в ученик, бидейки през същото време своят собствен учител, но този път за изучаване на латинската азбука, специфична на румънският език. Възхищаваме се на страстта, с която изучаваше румънският буквар, искрено похвалихме напредъка, постигнат само от

няколко дни, изяснявахме някои негови недоразумения, най-накрая да му кажем че ако продължи по този интензивен темп, към края на годината ще бъде в състояние отново да преподава, този път румънски език на децата и възрастните хора от града, които искат да се научат да четат румънски, защото говорят румънски в семейството. Г-н Царянский призна, че желае това, но той ще направи това, само когато самия той ще прецени че е напълно подготвен за това. Когато се разделихме, както направихме накрая на всички проведени срещи, аз му оставих списания и книги, предоставени от Културната Асоциация Про-Европа „Ламура” и Фондацията „Румънската Писменост”, и двете от Крайова, както и видео и аудио CD-та, с филми и румънска музика, от Европейската Асоциация за Сътрудничество и Единство на Балканите, от Калафат.

Напуснахме България, със заредена душа от емоция на ромънизъм, маркирани, в положителен смисъл, от проведените срещи и от приятелството и откритостта, с която бяхме приети. Дори и дъжда, който ни измокри до кожата, не можа да помръчи чувството, с което се прибрахме в страната, и тъй като на румънския бряг на Дунава, слънцето изгрееше, без да има връзка с разчупването на облаци на българския бряг.

Автор: Раду Коман

Văduva închisă în palatul cardinalului

Pe latura dinspre strada Plebiscito a Palatului Altieri se remarcă o fereastră mică. Este ceea ce a mai rămas dintr-o căsuță care a fost încorporată în maiestuosul edificiu comandat de către cardinalul Giovan Battista. Când, în 1670, cardinalul s-a hotărât să construiască palatul, a cumpărat toate imobilele existente pe acel loc și a comandat să fie demolate. Singura persoană care s-a opus a fost o văduvă, singură și bătrână, care a refuzat orice ofertă, refuzând să-și vândă căsuța. Nereușind să o dea pe bătrână afară, arhitecții nu au avut altă soluție decât să lase căsuța femeii în locul în care era și s-o încorporeze în palat, cu o ușă de acces independentă (ușa de acces nu mai există).

Orașul iluziilor optice

Artiștii secolului al XVI-lea erau maestri în crearea de false proporții spațiale, iar Roma oferă o colecție unică cu aceste iluzii optice. Cel mai des, artiștii vroiau să păcălească ochiul pentru ca o lucrare să pară mult mai impunătoare decât era, o piață să fie mai maiestruoasă, o galerie mai mare, o statuie mai impunătoare. Un astfel de exemplu este Galeria del Borromini (Palazzo Spada) care pare lungă de 20 de metri dar, în realitate, măsoară doar nouă metri. La fel stă treaba și cu statuia lui Marte. Aceasta pare că ar fi în mărime naturală dar, de fapt, are doar 60 de cm. Care este trucul? Secretul stă în așezarea descrescătoare a colo-

nelor, a desenelor de pe tavan și podea, totul este proiectat astfel încât să creeze acest efect scenografic. Aceste iluzii optice pot să îți dea impresia că există lucruri care nu sunt acolo, de fapt. Acest lucru se poate vedea clar în Biserica S. Ignazio unde este posibil să admiri o cupolă care, de fapt, nu există. Iluzia este rezultatul tehnicilor perspectivei spațiale a părintelui Andrea Pozzo, care a pictat "cupola" pe o pânză gigantică în 1685. Însă tot Piazza San Pietro rezervă cele mai spectaculoase surprize în acest sens. Dacă mergi pe via Piccolomini în direcția Vaticanului și te uiți în continuu spre San Pietro, cupola ți se va părea tot mai mică pe măsură ce te apropii. Mai mult, între obelisc și oricare dintre cele două fântâni

din centrul pieței se găsește o dală de piatră rotundă. Dacă din acest punct te uiți spre colonadă, vei avea iluzia că este compusă dintr-un singur rând de coloane. În fine, la Ariccioa, la sud-est de Roma, drumul care face legătura dintre Albano și Nemi pare că sfidează legile gravitației. Aici se găsește una dintre cele mai faimoase „rampe în pantă” din Italia. Este vorba despre un fenomen curios datorat unei iluzii optice care te face să ți se pară că drumul este în pantă când de fapt este în rampă. Astfel că mingile sau sticlele care sunt lăsate pe acest drum par să se rostogolească în sus.

Prof. Mihaela DINU

Galeria del Borromini

ASIMETRIA TIMPULUI ÎN UNIVERSUL NOSTRU

Oamenii de știință au reușit să construiască o imagine cât de cât fidelă a **universului**. Ei spun că în urmă cu aproximativ 14 miliarde de ani acesta era mai dens și mai fierbinte decât nucleul unei stele și că de atunci se tot răcește și își mărește volumul. Câteva trăsături neobișnuite, în special ale Universului timpuriu, sugerează însă că există mistere pe care mintea omului e încă incapabilă să le descifreze. Una dintre caracteristicile aparte ale cosmosului este **asimetria timpului**. Legile fizicii ce se aplică la **scară microscopică** nu fac diferența între trecut și viitor. Și totuși, la început, universul era fierbinte, dens și omogen, în timp ce acum acesta este rece, diluat și eterogen. Asimetria timpului joacă un rol crucial în viața noastră: ne naștem, creștem, apoi îmbătrânim și murim. O cronologie inversă pare greu de conceput... Deși pentru noi toți timpul pare să curgă într-un singur sens, specialiștii care se ocupă de studiul cosmosului n-au reușit încă să explice de ce lucrurile stau astfel. Mai mult, lipsa unor răspunsuri clare sugerează că am fi parte a unui **sistem de universuri**, a cărui dinamică ne-ar putea fi utilă în a înțelege ceea ce se întâmplă cu noi. Parafrazându-l pe fizicianul Edward Tryon, **Big Bang-ul** ar fi mai ușor de înțeles dacă nu ar fi începutul tuturor lucrurilor, ci doar un **eveniment cosmic** care se întâmplă din când în când.

Enigmele entropiei

Fizicienii rezumă conceptul de asimetrie a timpului prin cel de-al doilea principiu al termodinamicii, potrivit căruia **entropia** unui sistem închis nu descrește niciodată. În linii mari, entropia este o măsură a dezordinii unui sistem. În secolul XIX, **fizicianul austriac Ludwig Boltzmann** a explicat conceptul de entropie ca o diferență între starea micro și cea macro a unui obiect. Dacă cineva ar fi pus în situația de a descrie o ceașcă de cafea, s-ar gândi să vorbească despre macrostarea ei - temperatură, presiune și alte astfel de caracteristici. La nivel micro însă, trebuie specificate exact poziția și viteza fiecărui **atom** în parte. Interesant este că mai multe microstări corespund unei anumite macrostări. Spre exemplu, dacă am putea schimba poziția unui singur atom, nimeni n-ar sesiza diferența dacă ar analiza obiectul din punct de vedere **macroscopic**. Entropia e strâns legată de numărul **microstărilor** ce corespund unei **macrostări**. În ceea ce privește aranjarea atomilor, se poate deduce că există mai multe variante pentru o configurație cu entropie mare, decât pentru una de valoare scăzută.

Imaginați-va că turnați lapte în cafea. Sunt o mulțime de moduri de a distribui moleculele în așa fel încât laptele și cafeaua să fie perfect amestecate, și relativ puține combinații pentru ca laptele să fie complet separat de cafeaua aflată în jurul lui. Așadar, există o entropie mai mare în cazul amestecului decât în cazul separării. Din acest punct de vedere, nu pare surprinzător faptul că **entropia** crește pe măsura trecerii timpului. O întrebare, însă, rămâne: De ce entropia era scăzută la **începuturile universului**? Acest lucru pare bizar, pentru că astfel de situații sunt extrem de rare. Adevărata provocare nu constă în a explica de ce entropia universului va fi mai mare în viitor decât e în prezent, ci în a afla de ce în trecut era mai scăzută decât astăzi.

Dezordinea vidului

Începuturile universului sunt de mare importanță în înțelegerea problemei. Toate particulele care alcătuiesc ceea ce astăzi numim **cosmos** erau comprimate inițial într-un spațiu mic, aveau o temperatură extrem de ridicată și, cel mai important, erau distribuite aproximativ uniform. Pe măsură ce universul s-a extins și s-a răcit, **gravitația** a mărit diferențele. Regiuni cu ceva mai multe particule au format **stele și galaxii**, iar cele cu mai puține, **viduri**. În mod cert, gravitația a fost crucială în formarea universului. Din păcate însă, oamenii de știință nu înțeleg în totalitate entropia atunci când e implicată gravitația. Cu toate că putem face conexiuni între entropia unui lichid și comportarea **moleculilor** sale, acest lucru nu ne ajută prea mult în studiul spațiului, pentru că nu cunoaștem din ce e format acesta, și deci nu putem ști ce **microstări gravitaționale** corespund unei anumite macrostări.

Despre asimetrie și expansiunea universului

Mulți oameni de știință au încercat să lege asimetria timpului de **expansiunea universului**. Potrivit acestei judecăți, la începuturi, universul (sau cel puțin o parte a lui) era alcătuit nu din particule, ci dintr-o formă temporară de **energie neagră**, un model ipotetic de energie care grăbește expansiunea universului. În trecut, densitatea energiei negre era considerabil mai mare decât acum. Nu toți cosmologii sunt de acord cu teoria. Unii dintre ei, printre care și **prof. Roger Penrose** de la Universitatea Oxford, susțin că raționamentul, care se vrea o explicație la faptul că timpul e asimetric, este ușor forțat.

Un univers simetric față de timp

Poate totuși că trecutul foarte îndepărtat nu diferă prea mult de viitor. Poate ambele au o **entropie** ridicată. Dacă lucrurile ar sta astfel, atunci

denumirea de „Univers timpuriu” ar fi greșit folosită. Ceea ce astăzi bănuim ca ar fi fost **momentul formării cosmosului**, poate fi o simplă stare de tranziție între două etape. Unul dintre scenariile posibile are la bază energia neagră, în prezența căreia spațiul gol nu este în totalitate lipsit de particule. Fluctuațiile **câmpurilor cuantice** dau naștere unei temperaturi extrem de scăzute, care nu atinge însă zero absolut (-273,15 grade Celsius). Un astfel de univers nu ar fi însă static. Ba mai mult, ar genera Big Bang-uri periodice înlănțuite. Putem deduce, astfel, că universul nostru ar putea fi „copilul” unui alt univers. Scenariul acesta, propus în 2004 de **Jennifer Chen**, de la Universitatea din Chicago și de **Sean M. Carroll**, de la Institutul Californian de Tehnologie, oferă o soluție incitantă la problema asimetriei timpului. Cei doi profesori spun că, prin ochii noștri, ai pământenilor, se poate vedea o singura piesă a unui uriaș **puzzle** care se supune simetriei față de **timp**. Ei afirmă că universurile „copii” pot fluctua în existență în ambele direcții ale timpului și pot da naștere, la rândul lor, unor universuri „copii”. Pe o scară extrem de largă, un astfel de **multiunivers** ar fi simetric față de timp, pentru că atât trecutul, cât și viitorul ar conține noi universuri. Ideea unei

lumi în care timpul să curgă invers pare alarmantă. Dacă am întâlni o persoană dintr-un astfel de cosmos, și-ar putea aceasta aminti viitorul? Din fericire, specialiștii cred că un astfel de rendez-vous ar fi, practic, imposibil, pentru că oricare două locuri în care timpul ar curge invers ar fi situate extrem de departe în timp. Unul s-ar fi aflat cu mult înainte de Big Bang, iar celălalt cu mult după. Apare, în mod firesc, întrebarea: Cei care ar locui într-o regiune în care timpul ar curge invers s-ar naște bătrâni și ar muri copii? Răspunsul este negativ. Ar fi, practic, ca și cum am spune că pământenii din **Emisfera Sudică** și-ar trăi viața cu capul în jos și cu picioarele în sus. Doar atunci când comparăm universul nostru cu cel invers apar diferențele: viitorul nostru este trecutul celor din universul opus, și viceversa. Dar, o astfel de comparație este pur ipotetică. De ani de zile cosmologii studiază problema nașterii **universurilor „copii”**, dar n-au reușit încă să priceapă procesul. Dacă **fluctuațiile cuantice** pot crea noi universuri, ele pot crea, de exemplu, și galaxii. Pentru ca teoria propusă de cei doi profesori americani să explice **formarea universului**, ar trebui ca majoritatea galaxiilor să apară după evenimente de tipul Big Bang-ului, nu ca fluctuații. Altfel, universul nostru ar părea nefiresc.

Vergil FUDULU

Soarele de andezit

Andezitul este o rocă vulcanică de structură porfirică, de culoare cenușiu până la negru sau brună. Acest material a fost folosit numai în timpul lui Decebal; sanctuarele din piatră de calcar sunt mai timpurii.

Soarele de andezit sunt denumite sanctuarele circulare de la Sarmisegetusa (altele opt au formă rectangulară) și sunt delimitate prin blocuri și stâlpi de andezit. Cel mare avea diametrul de aproape 30 m; în interior se mai găsea un cerc din stâlpi de lemn, care înconjura la rândul său încă o dispunere de stâlpi de lemn în formă de absidă. Forma sanctuarului vine, după părerea lui Hadrian Daicoviciu, în sprinjinul definerii sale drept templu-calendar. Popoarele antice își stabileau calendarul pe baza mișcării aparente a soarelui sau pe baza mișcării lunii în jurul pământului, mișcări care, potrivit cunoștințelor din acea vreme, se efectuau pe orbite

circulare. Dacă a fost așa, totuși nu se poate determina tipul de calendar pe care îl reprezintă. Grupul de șapte stâlpi (șase înguști și unul lat), care constituie elementul arhitectonic de bază al sanctuarului, e interpretat ca expresie a unei săptămâni, cu cele șapte zile ale ei. Șase stâlpi asemănători ar fi zilele lucrătoare, al șaptelea ar reprezenta ziua de odihnă.

Mai sunt și alte explicații. Marele sanctuar circular cuprinde 30 de grupuri a câte 6 stâlpi, deci pentru 180 de zile, și cum toate lucrurile trebuie să fie perechi, asta duce către 360 de zile, adică la existența unui calendar în care anul se apropie de al nostru.

Lângă aceste sanctuare se afla și un altar rotund de piatră, cu diametrul de aproape 7 m.

În jurul unui disc central erau dispuse lespezi în formă de raze (de unde și numele de mai sus). Sanctuarele au fost distruse de romani; practicarea sacrificiilor umane (trimiterea periodică a solului la Zamolxis), precum și specificitatea religiei celor care **știau să se facă nemuritori** – ceea ce le însufla curajul în luptă – susținut de preoțimea dacică, ar explica aversiunea romanilor față de aceste locuri de cult, față de religia dacilor.

După alții sunt mărturiile care dovedesc existența cultului Soarelui la geto-daci. și aceste mărturii ar fi “Soarele de andezit” de la **Sarmisegetusa**, cu un diametru de 7,1 m, lucrat din placi de andezit și având în centru un disc de 1,5 m diametru. Săgeata încrustată este orientată către nord. Acest loc a fost altarul pe care se aduceau ofrandele și se realizau sacrificiile; lipsa acoperișului la templele dacice, pentru a nu ascunde Soarele; aranjamentul stâlpilor și lespezilor din sanctuarul rotund de la Sarmisegetusa dovedește cunoașterea

calendarului de 365 de zile și a mișcării Soarelui pe parcursul anului; utilizarea focului sacru și practicarea incinerăției, ca omagii aduse Soarelui. Cultul soarelui este strâns legat de sanctuarele circulare ca cel de la Sarmisegetusa, sau cel din Anglia de la Stonehenge. Noțiunea de cerc sacru s-a extins apoi în toate practicile magice, ca o formă de protecție a spațiului în care se desfășoară un ritual. Denumirea probabilă dată de daci Soarelui era “Dzio”. De la acest nume provin cuvintele actuale “ziua” și “zeu”, care are încă o formă apropiată în italiană: “dio”. Cultul Soarelui a fost foarte răspândit, pe toată suprafața pământului și la diverse culturi. Prima atestare arheologică a venerării Soarelui provine din Egipt, unde în sec. XIV î.H. Când faraonul *Ikhnoton*

sau *Akhenaton* a reformat religia egipteană, el a reluat cultul zeității antice *Re-Horakhte*, sub numele de *Aton*, o denumire veche dată discului Soarelui. A fost prima formă de monoteism cunoscută în istorie, care însă a durat puțin, deoarece preoții vechilor temple au instigat populația împotriva faraonului *Akhenaton*, care a fost asasinat, iar templele lui *Aton* au fost distruse. Toate populațiile care au venerat Soarele au avut unele caracteristici comune: credința în natura sacră a regelui; Soarele era conducătorul atât al lumilor superioare cât și a celor inferioare, pe care le vizita zilnic în cursul deplasării pe bolta cerească, fiind simbolizat de ochiul care le vede pe toate. El era garantul justiției și sursa înțelepciunii.

Radu COMAN

O istorie pentru românii de la sud de Dunăre remarcabilă apariție editorială

Cu deosebita satisfacție, semnalăm publicarea de către prof. Valentin Băluțoiu, din Craiova, inimos promotor al românismului sud-dunărean, a lucrării “*O istorie pentru românii de la sud de Dunăre*”, în format bilingv, română și bulgară, respectiv în română și în sârbă. Lucrarea a văzut lumina tiparului la Editura ALMA din Craiova, în cadrul colecției “Patrimoniul Cultural Național”, cu sprijinul Direcției Județene Dolj pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național și al Asociației Profesorilor de Istorie din România (A.P.I.R.) – “CLIO”.

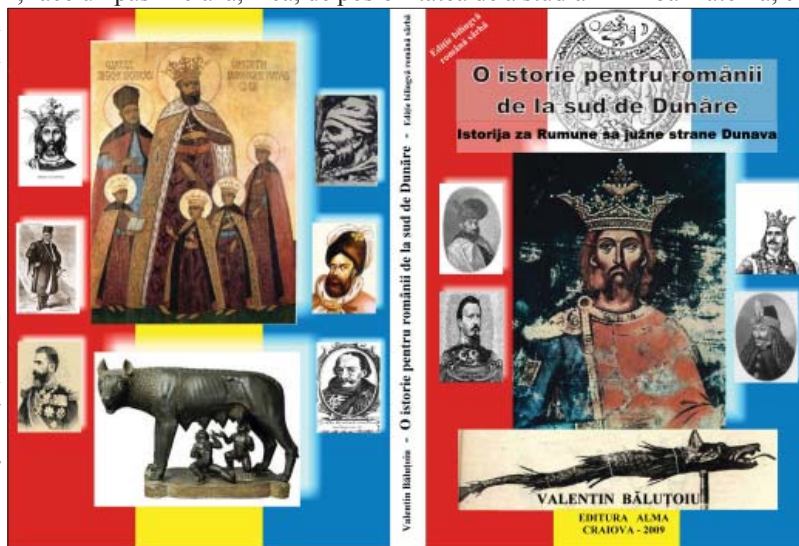
Editarea acestui adevărat manual de istorie, dedicat etnicilor români din sudul Dunării, respectiv din Bulgaria și din Serbia și, de ce nu?, din jurul granițelor României, este o premieră didactică absolută, motiv pentru care salutăm inițiativa echipei de profesioniști din țările respective (autor, istorici, editor, traducători, sponsori, sociologi, corectori s.a.), care a contribuit la realizarea acesteia. Neavând pretenția de a epuiza întreaga tematică ce privește trecutul românilor de la nord și de la sud de Dunăre, a căror istorie a fost strâns legată, prof. Valentin Băluțoiu, autorul lucrării, face un pas important și trage un semnal pertinent față de situația învățământului în limba română în Timocul bulgăresc, respectiv în Timocul sârbesc, zone în care elementul etnic românesc are o deosebită semnificație demografică, fiind foarte numeros, dar lipsit de educație în limba maternă într-un sistem organizat.

Lucrarea “*O istorie pentru românii de la sud de Dunăre*” beneficiază de un *Argument*, semnat de prof. dr. Mircea Dogaru, renumit istoric român, foarte bun cunoscător al realităților romanității sud-dunărene, în cadrul căruia precizează că aceasta “*este mai mult decât un manual de introducere a unei comunități în propriul său proces de devenire, în scopul redobândirii propriei identități naționale*”, fiind realizată “*în spirit european, fără a leza*

demnitatea și interesele naționale ale bulgarilor și sârbilor, în mijlocul cărora acești români timocenii trăiesc”.

Mărturisim că am lecturat această carte de istorie cu deosebită satisfacție, pentru că suntem români oriunde ne-am afla și avem o istorie bogată, de care trebuie să fim mândri, și ne-am convins de spusele autorului, conform cărora lucrarea nu are intenția de a crea o falie între populația majoritară bulgară sau sârbă și minoritarii români, fiind apreciate momentele de excepție ale istoriei sârbilor și bulgarilor, valorile lor culturale și identitare, precum și evenimentele istorice care au demonstrat solidaritatea între românii de pe ambele maluri ale Dunării, sârbi și bulgari și celelalte popoare balcanice.

Apariția manualului “*O istorie pentru românii de la sud de Dunăre*” nu poate, însă, suplini existența unui sistem organizat și oficial de învățământ în limba maternă, în cadrul comunităților românești, bineînțeles sub oblăduirea statelor sârb și bulgar, pe fondul în care, în prezent, minoritarii români din Timocul sârbesc și din cel bulgăresc nu beneficiază, încă, de posibilitatea de a studia în limba maternă, cu

atât mai mult de a cunoaște istoria adevărată a poporului a cărei limbă o vorbesc și din care fac parte, deși nu se află în granițele acestuia.

Lucrarea *O istorie pentru românii de la sud de Dunăre*, în ambele ediții bilingve, se va distribui gratuit, atât în interiorul cât și în exteriorul țării, iar, în situația în care se dorește, conținutul ei poate fi accesat și de pe site-urile www.romaniuitati.eu și www.valeatimocului.ro.

În finalul prezentării noastre, aducem încă o dată mulțumiri și felicitări celor care au făcut posibilă apariția acestui manual, pentru ca au realizat cu mijloace materiale modeste, dar cu multă dăruire, dragoste de adevăr și de neam, pentru românii de la sud de Dunăre, ceea ce trebuiau să realizeze, cu mult timp în urmă, Ministerul Educației, Departamentul

pentru Relații cu Românii de Pretutindeni sau Institutul Cultural Român, așa cum bine sesiza și prof. dr. Mircea Dogaru, în *Argumentul* la lucrare”.

Rămâne de văzut în ce măsură instituțiile românești de resort și comunitățile românești din sudul Dunării, prin structurile organizatorice care le reprezintă, vor folosi în mod eficient lucrarea “*O istorie pentru românii de la sud de Dunăre*”, fiind un manual de istorie dedicat în special copiilor acestor români, dar și părinților lor care au fost văduviți de cunoașterea propriului trecut, pentru că românii din jurul granițelor României au nevoie stringentă de învățământ, publicații și slujbe religioase în limba maternă, pentru a nu-și pierde definitiv identitatea națională și lingvistica.

Civilizația Maya

Prof. Nicolae DINEL

Populația Maya a trăit în America Centrală în zona în care există în zilele noastre Yucatan, Guatemala, Belize și partea de sud a Mexicului – provinciile Chiapas și Tabasco. Suprafața, aflată la sudul Tropicului Racului și la nordul Ecuatorului, are cam 900 kilometri de la nord la sud și 550 kilometri de la est la vest. Cultura lor era încă a pietrei, deși știau să lucreze cu cărbunii și aurul. Poporul Maya adora jadul. Peisajul imperiului era foarte divers: vulcani activi, păduri, câmpie și țărmul Pacificului. Mayașii erau astronomi foarte pricepuți. Pentru ei erau importante momentele zenitului, atunci când Soarele traversa coordonatele imperiului Maya. Doar la Tropică erau posibile observații asupra trecerii zenitale. Mayașii aveau un zeu care reprezenta acest moment al Soarelui numit Zeu. Mayașii reprezentau numerele pe baza numărului 20. Astfel ei reprezentau sistemul numerelor prin puncte și linii: un punct însemna 1, o linie însemna 5. Utilizând baza 20 ei puteau reprezenta numere foarte mari. Numerele erau scrise de jos în sus. Era deci foarte ușor să adune și să scadă, dar nu foloseau fracții. Negustorii mayași foloseau de multe ori boabe de cacao, pe care le așezau pe pământ, pentru a face calculele. Tot baza 20 o foloseau și în celebrul lor calendar.

Calea Lactee era venerată de mayași, care o numeau Copacul Lumii, care era reprezentat de un arbore înalt numit Ceiba. O mai numeau și Wakah Chan. Wak însemna șase sau a crește. Chan sau K'an însemna patru, șarpe sau cer. Arborele Lumii a apărut atunci când Săgetătorul era mult deasupra orizontului. Atunci Calea Lactee a răsărit din orizont și s-a cățărât către nord. Nebuloasele care formau Calea Lactee au fost văzute atunci ca arbore al vieții, din care toate formele vieții se trag. Pe lângă Săgetător, centrul galaxiei noastre, unde Copacul Lumii și Ecliptica se întâlneau, era în centrul atenției mayașilor. Un element important al Copacului Lumii era Monstrul Kawak, un cap gigantic cu un semn în frunte. Acest monstru era deasemeni un

munte sau un monstru înțelept. Un vas de sacrificiu de pe capul său conținea o sabie reprezentând sacrificiul, și Kimi care reprezentau moartea. Ecliptica era uneori reprezentată ca o linie care intersectează principala axă a Copacului Lumii, făcând o formă asemănătoare crucii creștine. Deasupra Copacului Lumii se găsește o pasăre numită zeita Prințesa Pasăre sau Itzam Ye. Iar deasupra se vede Soarele așa cum apare Mayașilor la Solstițiul de Iarnă. În timpul iernii, când așa-numita Cale Lactee de Iarnă domina cerul, era numită și “Șarpele cu Oase Albe”. Atunci nu este așa strălucitoare ca nebuloasele care domină cerul la Nord de Ecuator în timpul verii, dar observatorii din locuri întunecate pot vedea cu ușurință licărirea. Aici Ecliptica traversează Calea Lactee din nou, lângă constelația Gemenii, care era cam în locul în care era Soarele în timpul Solstițiului de Vara.

Mayașii aveau cunoștință despre lunație. Au urmărit drumul Soarelui de la o eclipsă la alta. I-au urmărit drumul de-a lungul întregului an. La Chichen Itza, la apus, un drum al soarelui apare pe partea cu scări a piramidei numita El Castillo în zilele Echinoxului de Primăvară și de Toamnă. Dovedește că Mayașii notau nu doar extremele Soarelui la Solstiții dar și Echinoxul, când Soarele apărea fie la est fie la vest. Deci pe lângă trecerile la zenit și eclipsele trebuie să fi fost o parte importantă a observațiilor mayașilor.

Venus era cea mai interesantă dintre toate planetele. Credeau chiar că era mai importantă decât Soarele. Urmăreau cu atenție cum parcurgea toate fazele, și erau necesare 584 de zile pentru ca Venus și Pământul să se alinieze în aceeași poziție comparativ cu Soarele. Și trebuie cam 2922 zile ca Pământul, Venus, Soarele și stelele să revină în aceeași poziție. În timpul Conjuncției Inferioare Venus nu este văzută atunci când trece printre Soare și Pământ. Perioada este de 8 zile. Când răsare apoi pentru prima oară în cerul dimineții, etapa numită răsărire heliacală pentru că răsare odată cu Soarele, este cea mai importantă poziție a lui Venus.

Arestările bombă și eliberările glonț

De o bună perioadă de timp, dar mai ales când se apropie sfintele alegeri, în politica noastră post-decembriștă euforia dreptății imatură și perversă coboară în picaj, adunând în rafale mediatiche personalitățile bombastice care gâfâie pe la posturile Tv și Radio după voturi și imagine. Mania de a fi peste ceilalți a devenit un nou mod de a fi perceput ca o puternică personalitate care are ceva de spus cu privire la unele evenimente politice și sociale deosebite. Așa au început să apară tot felul de mai-muțe îndopate cu bani care stabilesc cu siguranță și lejeritate ierarhii proprii pentru așa-zisa lume mondenă. Își expun într-un mod grotesc intimitatea și sentimentele încât ai impresia că asști la o spovedanie, însă una de proastă calitate, ieftină și banală. Din lipsă de fonduri, la capitolul cinematografie, actuala guvernare a găsit o metodă de criză pentru ca filmul românesc să poată fi salvat. A comasat activitatea DNA și cea a Poliției cu cinematografia, realizând un departament comun numit *cinematografiat* având ca studiouri : platoul de

filmare Cotroceni, cu sprijinul *marelui circ de stat degeaba de la Palatul Parlamentului* și cu acordul justo-bufonilor de la sectorul DNA, ajutați de centrul de figurație *vin mascații* susținuți bineînțele de neobositul regizor de SF-rește, domnul din cabina albă, împreună cu sunetistul *boc boc*, care face probe de microfon pentru domnul Ochilă. Acest *vedetot* și-a trimis ostașii să-i prindă și să-i lege pe dușmanii din afara castelului care vor Împărăția de cinci sau de zece ani a Împăratului Marinar. Aceste ieșiri nocturne sau prea cu noaptea-n cap au făcut ca măscărici-n negru, îmbrăcați din dulapul lui Zorro să fie de-a dreptul penibili ca și șefii lor din robe, care de 20 de ani tot robi sunt la curtea *împăratului*. Cu toate acestea nici oierul șef cu stea în frunte, nici nepotul mătușei termopan, nici impiegații de mișcare cu stegulețe și fluiere de pe stadioane n-au reușit să stea prea mult la geamul cu zăbrele pentru că proastele condiții de cazare au determinat conducerea hotelului Areston să dispună din motive obiective mutarea în propriile locuințe pentru cei cazați contrar voinței lor. După aceste circuri, suntem siguri că populația și-a recăpătat neîncrederea în *doamna cu balanță*. Justiția se spune că e oarbă, într-adevăr, însă la noi au orbit și cei care o aplică sau poate doar au chiorât pentru că pot distinge, se pare, hainele și mașinile de firmă de celelalte, dar și pe cei care le poartă. Tovarășii de la circul de stat degeaba al parlamentului, cravatați și cu frizuri decente, stau acum liniștiți la adăpostul celor 4 ani ajutați de cei pe care îi înșeală și-i sărăcesc continuu. Aceștia, înfomețați, ies la 4 sau la 5 ani la chemarea urnelor când tovarășii coboară fără cravate în treninguri și cu salopetele trase peste costume pentru a se întâlni cu naivii care, cu gurile căscate și mințile slăbite de sărăcie, într-un mod miraculos aproape divin, cred încă o dată promisiunile paranoice, spulberând ideea că boala de care suferim s-ar putea vindeca vreodată...

Criza, crizații și crizantemele Învățământul românesc braț la braț cu criza

Pentru ca tacâmul să fie complet, cei de la Ministerul Educației, Cercetării și Inovării au adus inovații și la teza de istorie anul acesta, în care s-au încurcat armatele române ca și circumvoluțiunile creierelor spălăcite ale celor din cadrul Centrului Național pentru Curriculum și Evaluare. Este inadmisibil să nu poată fi alcătuite câteva subiecte concrete pentru o teză care-i privește pe elevii claselor a VII-a și a VIII. Poate că de-asta s-au desființat și examenele de admitere în instituțiile superioare de învățământ, din lipsă de *compozitori* și evaluatori. Am ajuns,

ca după 20 de ani în care am trăit o *puternică democrație*, să avem un învățământ care vine să tâmpească mai rău nația română manelizată și plină de vicii. Abrambureala din școli mai are doar un pas de făcut – să pună afișe electorale chiar și în sălile de clasă, iar perdelele și măturile să poarte sigla *partidului iubit*. Deja elevii murmură „*aia e la aia galbeni, ăla la cei roșii cu tentă portocalie...*”, cam fiecare pe unde poate, iar partea didactică mai la urmă, așa de ochii lumii. Această situație a ruinat învățământul românesc care pe vremea împuşcatului se făcea indiscutabil în condiții mult

mai bune, iar cei care terminau liceul puteau să vorbească. Acum nici cei cu două facultăți nu pot spune prea multe. N-ar fi rău dacă ne-am întoarce la comunicarea prin semene, ar fi o variantă. Suntem într-o situație tragic-comică însă în continuare **coloranții și colorații** dau năvală când e vorba de funcții precum lupii care, uitând de tot, se aruncă în virtutea

instinctului către pradă. E greu să vorbești unui copil de imparțialitate, de judecată la rece, de ce înseamnă să ai demnitate atâta timp cât tu ca formator apari cu stegulețul în primul rând la partid și bați din palme având un zâmbet strident întins de la o ureche la alta. Nu trebuie să uităm că școlile actualmente au bugetul lor care nu e deloc mic, având dreptul de a face licitații pentru lucrările care nu de puține ori se-ntâmplă să fie ale celor din partid. Brusca cei care ocupă importante funcții publice, miniștri, primari, viceprimari, directorii etc. devin extrem de gospodari, reușind într-un timp record să ridice o vilă cât tot cartierul, iar apoi încep să se justifice că au primit banii ba de la bunicii sau părinții ăia cu pensii de 300 de lei sau că banca i-a văzut frumoși și le-a dat vreo câteva milioane de euro fără giranți. Ca un argument, avem această falsă criză cu care ni se tot închide gura. Analizând-o cu atenție, ne dăm seama că e o șmecherie făcută la nivel înalt. Cum a fost posibil ca acele trusturi financiare acuzate că au adus lumea în această criză să fie ajutate cu zeci de miliarde de euro de statele afectate? Adică pe înțelesul tuturor sună cam așa: **după ce am produs o mare destabilizare financiară tu ca stat care ai suferit datorită lăcomiei mele să te întorci și în loc să-mi ceri să dispar, mă îndopi iar cu bani pentru a-mi reveni.** Aha, asta da criză, s-o creadă cine vrea. Pe noi, sigur după toate tâmpeniile pe care le-am făcut în ultimii ani, nu ne mai crede nimeni, iar statul se vede destul de bine că a pierdut de mult controlul. **C.R.**

Banii europeni... sunt falși!

România care a cheltuit din **fabuloasele fonduri europene** puțin peste 200 de milioane de euro, a dat bugetului Uniunii în schimb aproape **patru miliarde**. Acesta este bilanțul trist al puținilor ani petrecuți în comunitate. Până în 2013, circa 32 de miliarde de euro ar trebui absorbite de români prin proiecte de infrastructură, administrație, educație etc. Dar totuși pentru noi fondurile europene au rămas o mare enigmă, chiar dacă s-au pus la bătaie zeci de miliarde de euro. Nu ne va ajuta cu nimic dacă nu avem și executanții de proiecte, profesioniști care să se armonizeze cu cerințele Uniunii Europene, care nu în puține rânduri sunt asemănătoare cu **dosarele X**. Dacă am fi avut specialiști, am fi putut atrage în ultimii trei ani peste cinci miliarde

de euro. Lipsa acestora a făcut ca doar patru procente din aceste fonduri să fie concretizate prin proiecte. România, ca orice alt stat membru, a contribuit constant la bugetul Uniunii Europene cu 1 miliard de euro în 2007, 1,2 miliarde în 2008 și 1,4 miliarde în 2009. Dar nici aceste sume mici nu le-am gestionat bine pentru că deja au început amenințările că plățile vor fi sistate din cauza execuției deficitare. Dacă analizăm cu mai multă atenție, constatăm că Europa a făcut o mare afacere cu noi pentru că ne-a luat în Uniune mai repede decât trebuia ca să nu putem înțelege nimic. Ne-a buzunărit în halul ăsta, așa pe față și cu acte în regulă. Sigur vom ieși până la urmă din UE, dar mi-e frică să nu ajungem atât de săraci, încât să nu mai avem bani nici pentru înmormântare. **C.R.**

Prof. Costinela RUDĂREANU

Fascinația limbii române (1)

Cuvinte lungi din limba română:

Electroglotospectrografie (25 de litere) este cel mai lung cuvânt din DEX'98. Există însă cuvinte mult mai lungi. Unii termeni medicali sau din chimie pot ajunge chiar la peste 30 de litere. Iată câteva exemple:

Difosfopiridinnucleotidpirofosfatază (36 de litere)

Encefalomielopoliradiculonevrită (32 de litere)

Gastropiloroduodenojejunostomie (31 de litere)

Diclordifeniltriclorometilmetan (30 de litere)

Cea mai lungă denumire de localitate din România ar putea fi:

Stațiunea Climaterică Sâmbăta (27 de litere), un sat din jud. Brașov.

Cea mai lungă denumire de localitate din România formată dintr-un singur cuvânt: **Constantinești** (14 litere)

Cea mai scurtă denumire de localitate din România: **Ip** (2 litere)

Cele mai lungi cuvinte alcătuite dintr-o singură silabă:

Strinchi (8 litere) (regionalism pentru "ciorapi"), **STRĂMPȚI, STRIMPȚI** (variante pentru "strâmți") (trimise de Ion I. Badea - Tuzla) **Ștreang, Trunchi, Chiompi, Ghionți, Strâmți, Strângi, Strânși, Stricți, Sconceși, Sfînceși, Prompti, Strâmbi, Schimbi, Schingi, Șchiopi, Zbenghi** (7 litere)

Cel mai lung cuvânt din DEX alcătuit doar din vocale: **Uiuiu** (5 litere)

Cel mai lung cuvânt care conține o singură consoană: **Acioaiei** (8 litere)

Cele mai lungi cuvinte care conțin aceeași consoană: **Ciocoaicei, Lălăielile, Lilialului, Loialului** (10 litere)

Cuvântul **Ultrarevoluționarei** (19 litere) are toate cele 5 vocale principale repetate exact de 2 ori. Alte cuvinte cu aceeași proprietate sunt: **Euroobligațiunea** și **Semiauto-propulsatei**

Cel mai lung cuvânt care conține toate cele 5 vocale principale (**a, e, i, o, u**) doar o singură dată: **Bildungsromanesc** (16 litere)

Cuvântul **Autoînsămânțările** conține toate cele 8 vocale din limba română (**a, ă, â, e, i, î, o, u**). Pare să fie singurul cu această proprietate.

Cel mai lung cuvânt care conține doar două consoane diferite (fără a lua în considerare semnele diacritice): **Neintenționatei** (15 litere) Ținând cont de diacritice cele mai lungi cuvinte de acest tip sunt: **Atretouretreiei** (14 litere) și **Treierătoarea** (13 litere)

Cel mai lung cuvânt care conține doar două vocale: **Transplant** (10 litere).

Andreea CÎRCIUMARU

GRAND CANYON

Situat în nord vestul statului Arizona, **Grand Canyon** este unul dintre atracțiile principale ale Statelor Unite ale Americii. În anul 1540 spaniolul Lopez de Cardenas a fost primul european care a privit panorama grandiosului Grand Canyon dar o hartă a ținutului a fost editată doar pe la mijlocul secolului al XIX-lea. Istoria apariției acestui canion nu a fost exploatată la maxim de către cercetători. O probabilitate mare o are faptul că râul Colorado care trece prin mijlocul canionului a început eroziunea ținutului acum 10 milioane de ani încercând să-și facă un culoar prin ținutul muntos. De-a lungul timpului au apărut prăpăstii de peste 1800 m înălțime cu lungimi de până la 350 km și lățimi de până la 30 km. Vântul și vremea din această regiune au contribuit și ele la formarea canionului dând stâncilor o formă bizară. În această parte s-au găsit importante cantități de fosile ale animalelor care au trăit aici de-a lungul a câtorva milioane de ani. Cea mai spectaculoasă parte a regiunii a fost numită Grand Canyon și a devenit parc național în anul 1908. Grand Canyon se întinde pe o suprafață de 4934 kmp iar temperaturile pot ajunge până la 50 de grade celsius. Din această cauza aici vegetația și flora sunt cu greu întâlnite neexistând decât

cactuși și scorpionii. Chiar și în râul Colorado există doar câteva specii de pești. Pe malul acestuia se pot întâlni iguane și broaște țestoase. În extremitățile canionului (în nord și sud) există câteva păduri care oferă un habitat optimal viețuitoarelor care nu se aventurează prea des pe acest teritoriu arid.

Datini și obiceiuri creștine

Preot Gheorghe GUȚULESCU

LA SF. PROOROC ILIE

În dimineața zile de Sf. Ilie se culegeau plante de leac, în special busuiocul, ce erau puse la uscat în podurile caselor, sub streșini sau în cămări.

Femeile duceau în această zi busuioc la biserică pentru a fi sfințit după care, întoarse acasă, îl puneau pe foc iar cenușa rezultată o foloseau în scopuri terapeutice atunci când copiii lor erau bolnavi.

Nu era voie să se consume mere până la 20 iulie și nici nu era voie ca aceste fructe să se bată unul de altul, pentru a nu bate grindina, obicei păstrat și astăzi. În această zi, merele (fructele Sf. Ilie) se duc la biserică pentru a fi sfințite, crezându-se că numai în acest mod ele vor deveni mere de aur pe lumea cealaltă.

Se credea și se mai crede și astăzi că dacă tună de Sf. Ilie, toate alunele vor seca iar fructele din livezi vor avea viermi.

Sf. Ilie marchează miezul verii pastorale, data când le era permis ciobanilor să coboare în sate, pentru prima dată după urcarea oilor la stână. Cu această ocazie, ciobanii tineri sau chiar cei maturi aduceau în dar iubitelor sau soțiilor lor furci de lemn pentru tors, lucrate cu multă migală.

LA SF. MARIA MARE

În tradiția populară s-au moștenit o mulțime de obiceiuri și datini care, în unele părți ale țării, încă mai sunt respectate. În părțile Moldovei, Sfânta Marie Mare (15 august) era considerată 'a morților', fiind pomeniți toți care au numele pornind de la cel al Fecioarei și doar la Sfânta Marie Mică (8 septembrie) erau serbați cei vii cu acest nume. Sărbătoarea Sfintei Marii este considerată un hotar: acum

se adună ultimele plante de leac. Este un moment important al calendarului viticol, ziua în care se tocimesc pândarii pentru vii și în care se „leaga” ciocul păsărilor pentru a nu prăda strugurii. Bărbatul este obligat să poarte căciula. Între Sfintele Marii se seamănă grâul. Se culeg flori și se pun la icoana Fecioarei, acestea fiind considerate bune de leac. Dacă înfloresc trandafirii de Sfânta Maria, toamna va fi lungă.

„Este prilej de mare bucurie și sărbătoare”

Mulți dintre români nu știu prea bine dacă ziua de Sfânta Marie este prilej de sărbătoare sau nu, încurcați de faptul că în ziua de 15 august mama lui Iisus a murit. Prin urmare, oamenii nu știu dacă trebuie să se bucure sau nu. Este totuși prilej de mare bucurie și sărbătoare, acest praznic fiind cunoscut și sub numele de *Paștele din mijlocul verii*. Sunt multe zone în țară în care cu prilejul acestei sărbători se cântă Prohodul, ca în Vinerea Mare, fiind cea mai importantă sărbătoare închinată Maicii Domnului.

Muzica primitivă

Cristina MARCU

Vânătorii din Comuna Primitivă își decorau peșterile cu scene de vânătoare, lupte și zeități. În prezent, noile studii ale cercetătorilor de la Acoustical Society of America arată că peșterile în care locuiau primii oameni erau asemenea unor săli de concerte pentru cântecele strămoșilor noștri îndepărtați. Analizând picturile în ocru ale faimoaselor peșteri din Franța, unde desenele oamenilor primitivi s-au conservat cel mai bine, cercetătorii au descoperit că formațiunile carstice cu cele mai multe picturi erau acele cavități care prezentau, de asemenea, cea mai bună acustică. Chiar și simplul murmur emis în aceste zone se aseamănă foarte mult cu sunetele emise de animalele pictate acolo. "Oamenii din Paleoliticul superior, responsabili de picturile rupestre, erau foarte interesați de calitățile

acustice și de rezonanța formațiunilor carstice. Mai mult ca sigur că acei oameni străvechi făceau corelații între sunete, picturi și, probabil, primele forme de venerare religioasă" declara Igor Reznikoff de la Universitatea Paris X din Nanterre, un renumit specialist în primele forme de muzică dezvoltate de oameni. Peșterile din Lascaux, Franța, oferă, spre exemplu, condițiile perfecte pentru dezvoltarea muzicii alături de cea a picturii rupestre. Cercetătorii au mai evidențiat și faptul că oamenii primitivi foloseau inițial sunetele și cântecele ca pe o formă de ecolocație umană. Astfel, înainte de a explora părți scufundate în întuneric din peșteri, oamenii Paleoliticului cântau și strigau în direcția respectivă, pentru ca pe baza sunetelor formate să deducă relieful carstic al peșterii.

“Ziua satului” – tradiții și obiceiuri românești la Basarabi

Un eveniment devenit tradiție pentru comunitatea din Basarabi - satul aflat pe malul Dunării, lângă municipiul Calafat - organizat anul acesta pe 14 iunie, după o întrerupere de câțiva ani, îl reprezintă “Ziua Satului”, ediția a IV-a. O ocazie pentru locuitorii din Basarabi de a se întâlni cu frații lor de dincolo de Dunăre, români din Țârnaica – Serbia și Cosova – Bulgaria și un prilej de sărbătoare, tradițiile și obiceiurile populare redând satului acel aer de autenticitate, specific românesc.

Sărbătoarea a început cu oficierea slujbei de duminică la biserica “Sfântul Nicolae” de către un sobor de preoți, după care participanții au putut vizita în incinta Căminului cultural o expoziție de etnografie și folclor, mare parte din exponate – costume populare, obiecte de uz gospodăresc, covoare olteneste - fiind specifice zonei, și o expoziție de fotografie, cu instantanee realizate de-a lungul celor trei ediții. Vernisarea a beneficiat de prezența Letiției Sterian, fostă profesoară de desen din Calafat, care a punctat importanța și valoarea unor astfel de expoziții pentru comunitate.

Momentul culminant l-a constituit desfășurarea unei parade a portului popular, varietatea de costume tradiționale fiind impresionantă. Și asta pentru că, alături de participanții locali (ansamblul “Oltenașii” Basarabi, orchestra “Perla Dunării” Calafat), au fost prezente și ansambluri folclorice din zona Olteniei (“Bobocica” Băilești, “Pomul vieții”

Balș, “Leoveanca” Leu, “Ion Șerban” Ișalnița, Ciupercenii Vechi, Fanfara de la Desa, Poiana Mare), din regiunea Vidin – Bulgaria (“Florentiana” Florentin, Trio Mitco Petrov Vidin, Cudelin) și din Serbia (“Deli Jovan” Țârnaica). În frunte cu un fecior călare care purta steagul românesc, alaiul a coborât pe malul Dunării, la “fântânițe”, un izvor lângă care s-a desfășurat un obicei vechi de nuntă, păstrat și astăzi de către localnici: mireasa este dusă “la adăpat” a doua zi după petrecerea de nuntă, mirele trebuind să îi aducă de trei ori câte un vas cu apă neîncepută, pe care mireasa îl varsă cu piciorul tot de atâtea ori.

Legătura dintre membrii comunităților înfrățite a

fost simbolic reconfirmată prin încingerea Horei Mari de Frați, după care pe scena montată pe stadionul din centrul satului au evoluat pe rând toate ansamblurile folclorice prezente la manifestare. Ore în șir, toți cei prezenți s-au bucurat de un spectacol folcloric de calitate. Momentele inedite au fost cele în care pe scenă au urcat invitații din Serbia și Bulgaria, cu un program de vechi cântece și jocuri românești, demult uitate pe la noi, demonstrând încă o dată că românii de dincolo de Dunăre își păstrează vii tradițiile și obiceiurile strămoșilor lor.

La eveniment au luat parte și personalități care au sprijinit de-a lungul timpului comunitățile românești din Timocul bulgăresc și sârbesc. A fost organizată o

masă rotundă cu tema “Cultură și tradiție la comunitățile românești din Balcani” la care au participat Virgil Coman, directorul Direcției Județene Arhivele Naționale Constanța, dr. Robert Stănciugel, istoric, conf. univ. dr. Stoica Lascu, președintele Filialei Constanța a Societății de Științe Istorice din România, dr. Emil Țârcomnicu, de la Institutul de Etnologie și Folclor “Constantin Brăiloiu” București, Traian Bărbulescu, directorul TVR Oltenia, Cornel Rusu, director adjunct al Radio Oltenia Craiova, Ivo Gheorghiev, președintele AVE, Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria, poetul Milan Anghelov Cosoveanu din Cosova – Bulgaria, ing. Ion Cojocar, organizator. Dezbaterile au fost moderate de conf. dr. Gabriela Rusu-Păsărin, realizatoare de emisiuni la Radio Oltenia Craiova.

Printre organizatori s-au numărat: Consiliul Local Calafat, Primăria Municipiului Calafat, Casa de Cultură Calafat, Căminul Cultural Basarabi, Parohia Basarabi și asociația APLOMB Calafat, cu sprijinul sponsorilor S.C. ARCFORCE S.R.L. – Cristian Nisipașu (sponsor principal), restaurantul “OK”, Gigi Croitoru, Iulian Vlădescu. Evenimentul a fost mediatizat de către TvRM, TVR Craiova și Radio Oltenia Craiova.

La sfârșitul zilei, în timp ce prieteni vechi, români de pe

ambele maluri ale Dunării, și-au luat rămas bun cu speranța că și anul viitor se vor revedea, a devenit clar pentru toată lumea că Dunărea nu este un fluviu care ne separă, ci unul care ne unește prin tradiții și mai ales prin simțire. Așa cum poetul Milan Anghelov Cosoveanu scrie: „[...] Un călăreț trecând prin vară / salută viitorul sănătos. / E încă grea viața noastră, încă / el știe de mai crede-n Dumnezeu / și-n rădăcina neamului, în muncă, / cum credeți Dumneavoastră. Cred și eu. / Și așteptăm ca ziua următoare / să fie-o zi frumoasă pe deplin. / Avem o țară și va fi ea floare. / Sub cerul Basarabiului. Amin” (Basarabi, 26 mai 2002)

COMUNA POIANA MARE ÎN ZI DE SĂRBĂTOARE

Data de 30 august a acestui an va fi pentru locuitorii din Poiana Mare cea mai frumoasă duminică pe care sunt invitați să o petreacă cu mic cu mare la apelul adresat de către primăria comunei. Pentru această manifestare edilul comunei, Marin Vintilă, ne-a declarat: „am făcut tot posibilul pentru ca cetățenii care mi-au acordat toată încrederea să aibă o zi a lor în care să uite de toate grijile și să ne bucurăm împreună”.

Manifestarea va avea loc în Parcul Central al comunei unde ansamblu profesionist „Maria Tănase” va susține un concert de înaltă ținută împreună cu o suită de interpreți olteni care vor aduce cu ei cele mai frumoase perle ale cântecului românesc autentic. Manifestarea va fi susținută și de cunoscuta firmă de bere Ciuc, care va asigura buna dispoziție cu bere rece dar și cu formația de muzică populară cu care se va prezenta la acest eveniment. Cu siguranță apetitul pentru această zi a fost deschis rămând ca pe 30 august să ne întâlnim în centrul comunei pentru a sărbători cu bere, mici și cântec românesc în locul unde ne-am născut, am trăit și vom trăi în continuare.

Max M. ȘTEFAN

de La blues prin rock La Jazz

Deseori SUA este denumită și supra diferitelor culturi, dacă ne gândim la civilizațiile diferite care s-au întâlnit aici, și care de-a lungul timpului au dobândit o nouă identitate. Aici a avut loc o hibridare a tehnicilor, instrumentelor și genurilor. Aici a fost inserată muzica Africii de Vest, prin sclavagism și muzica irlandeză, prin emigrare. Sclavagismul a mixat persoane din diverse triburi, astfel că a rezultat tradiția muzicală, îmbogățită de elemente latine și europene.

blues și spiritualitate

Blues-ul este o combinație a cântecelor de muncă africane, munca pe plantație și strigături. El s-a dezvoltat în sudul SUA la începutul secolului XX. Formele timpurii de blues s-au dezvoltat în jurul deltei fluviului Mississippi la sfârșitul secolului IX și începutul sec. XX. Blues-ul timpuriu a fost **vocal**, de tip „chemare-răspuns”, fără armonie și acompaniament și fără o structură muzicală formală. Sclavii și descendenții lor au adoptat strigăturile, transformând piesele în muzica solo pasională. Când aceasta s-a amestecat cu cântecele creștine spirituale ale bisericilor afro-americane, blues-ul a devenit punctul de plecare a muzicii **gospel**. Gospel-ul modern a fost creat de cei care venerau și-și proclamau credința într-o formă improvizată și chiar muzicală. *Thomas A. Dorsey* a compus lucrări gospel, imnuri tradiționale și cântece spirituale.

Ragtime a fost un stil de muzică bazată pe pian, folosind ritmuri sincopate. Este o formă primară de muzică de dans folosind „walking-bass-ul” și este în general compus în formă de sonată. Cel mai faimos performer și compozitor de ragtime a fost *Scott Joplin*, cunoscut sub porecla „*Maple Leaf Rag*”. Blues-ul a devenit o parte a muzicii populare americane în 1920, când cântărețele de blues clasic, cum ar fi *Bessie Smith* au devenit cunoscute. În acea perioadă, companiile au lansat un nou domeniu – „**muzica de rasă**”, care a fost mai mult muzică blues, țintită publicului afro-american. Aceste acte au influențat mai târziu artiștii blues-ului și ai genurilor derivate din blues, printre care *Robert Johnson* (Delta blues) și *Blind Willie McTell* (Piedmont blues). La sfârșitul anilor 40, blues-ul pur a fost doar o parte minoră a muzicii populare, fiind metamorfozat în **rhythm & blues (R&B)** și în **rock'n roll**-ul embrionar. Anumite stiluri de blues electric și bazat pe pian, ca **boogie-woogie** a avut mare audiență. Un stil **blues-gospel** a devenit popular în 1950, cântat de *Mahalia Jackson*. Genul blues a fost reînprospătat în anii 1950 prin artiștii de Chicago blues, ca *Muddy Waters* și *Little Walter*, și în anii 1960 în curentul „*Invazia Britanică*” și muzica folk americană, când au fost descoperiți blues-men ca *Mississippi John Hurt* și *Reverent Gary Davis*. Artiștii de blues ai acestor perioade au influențat muzicienii ca *Chuck*

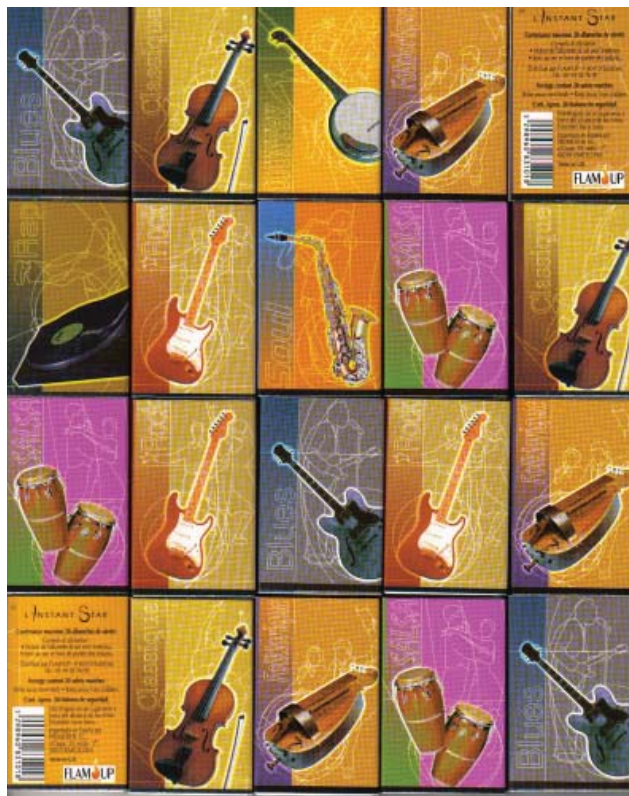
Berry, în 1950, și scenele de **British blues** și **blues-rock** din 1960 și 1970, printre care *Eric Clapton* în Anglia și *Johnny Winter* în Texas.

jazz

Jazz este un tip de muzică bazat pe swing (pocnit) și blue notes, vocal „chemare-răspuns”, poliritm și improvizație. Cu toate că la origini a fost o muzică de dans, jazz-ul a fost o parte majoră a muzicii populare și de asemenea a devenit un element major al muzicii clasice Rădăcinile jazz-ului vin din New Orleans și Louisiana. Din 1919, *Original Creole Jazz Band* a lui *Kid Ory* din New Orleans, a cântat în San Francisco și Los Angeles, unde în 1922 au devenit prima formație de jazz din New Orleans care au avut înregistrări. Totuși, centrul principal care a dezvoltat noul **Hot Jazz** a fost Chicago, unde *King Oliver* a colaborat cu *Bill Johnson*. *Jelly Roll Morton* a înregistrat cu *New Orleans Rhythm Kings* și apoi, în 1926 cu *Red Hot Peppers*.

Jazz-ului i-a luat o perioadă destul de lungă până să devină popular, atunci când *Louis Armstrong* a devenit un star și o forță majoră în dezvoltarea sa, împreună cu prietenul sau pianistul *Earl Hines*. *Armstrong* și *Hines* au influențat nașterea unui **Big Band Jazz** denumit **Swing**.

În 1924 *Paul Whiteman* a realizat premiera compoziției *Rhapsody in Blue* a lui *Gershwin*. Alte formații mari cu influență au fost *Fletcher Henderson's Band*, *Duke Ellington's*

Band și Earl Hines' Band. Toate acestea au influențat dezvoltarea stilului Big Band Swing Jazz-ului.

Anii 1930 au aparținut Swing Big Band-urilor conduse de lideri ca Cab Calloway, Duke Ellington, Count Basie, Jimmy and Tommy Dorsey, Benny Goodman, Fletcher Henderson, Glenn Miller și Artie Shaw.

Chitaristul de origine belgiană Django Reinhardt a popularizat Gypsy jazz-ul.

În 1940 interpretii de bebop au reorientat jazz-ul de la o muzică de dans la un stil mai provocator pentru muzicieni. Astfel că jazz-ul a trecut de la o formă de "dans" la o formă de "ascultare", folosind ritmuri mai rapide. Muzicienii bebop au introdus noi forme de cromatică și disonanțe în jazz, ridicând genul la rang de artă. Cei mai influenți muzicieni de bebop au fost Charlie Parker, Bud Powell, Thelonius Monk, Dizzie Gillespie, Clifford Brown, Lester Young și Max Roach.

La sfârșitul anilor 1940, tensiunea compozițiilor bebop a fost înlocuită cu tendința spre calm și netezime prin sunetele Cool jazz-ului. Acesta a început în New York. Cei mai cunoscuți compozitori și interpreți de cool jazz au fost Chet Baker, Dave Brubeck, Bill Evans, Gil Evans, Stan Getz și Modern Jazz Quartet. O înregistrare foarte importantă a fost cea a lui Miles Davis, *Birth of the cool*. Cool jazz-ul a fost imediat identificat cu scena West Coast Jazz. Influența sa a dus la dezvoltarea ulterioară a stilului Bossa Nova, modal jazz-ului (în mod special în forma creației lui Davis, *Kind of Blue*) și chiar a free jazz-ului.

Hardbop-ul este o extensie a bebop-ului, care încorporează influențe ale R&B, gospel și blues, în special în tehnica saxofonului și pianului. Quintetul Art Blakey and the Jazz Messengers a fost lider al hardbop-ului alături de Miles Davis.

Începând cu 1950, s-a dezvoltat modal jazz-ul. Miles Davis a înregistrat albumul *Kind of Blue*, cel mai vândut album de jazz al tuturor timpurilor compus într-un cadru modal. Alți inovatori ai acestui stil au fost John Coltrane și Herbie Hancock.

Free jazz-ul și forma învecinată a sa, jazz-ul de avangardă a intrat într-un spațiu deschis al tonalității libere, în care ritmul și simetria formală au dispărut, în timp ce au fost incluse elemente din India, Africa și Arabia, rezultând un stil intens religios extatic. Numele lui Charles Mingus este asociat cu avangarda în jazz. Primele urme mai importante din free jazz au fost lăsate de compozițiile timpurii ale lui Ornette Coleman și Cecil Taylor. Cei mai importanți interpreți de free jazz din 1960 au fost John Coltrane (*A love supreme*), Archie Shepp, Sun Ra, Albert Ayler, Pharoah Sanders și alții. Steve Lacy și Eric Dolphy au influențat jazz-ul european reprezentat de muzicieni ca John Surman, Zbigniew Namysłowski, Albert Mangelsdorff, Kenny Wheeler și Mike Westbrook. Keith Jarrett a fost un defender proeminent al free jazz-ului în fața criticii și tradiționalismului în anii 1990 și 2000.

D. VANĂ

Tabara folk de la Calafat "EUROPORȚI" 2009

Într-o lume bântuită de sindromul globalizării și de efectele crizei mondiale, având ca repere fundamentale banii, informația, viteza și iar banii și peste toate, înglobându-le, tronând puterea, într-o astfel de lume, în care zidurile dintre oameni se înmulțesc "natural" de la o zi la alta, este imperios necesar să creștem numărul porților. Porți prin care să ajungem mai ușor unul la altul, om la om, suflet la suflet. O astfel de poartă străveche este cântecul cu muzică și versuri alese. În Oltenia anului 2009 cântecul crează două EUROPORȚI: una la Calafat - "Poartă Dunărea" și alta la Târgu Jiu - "Poarta Sărutului".

"Poartă Dunărea"

Este subproiectul care-și propune să organizeze cea de-a XII-a ediție a Taberei Naționale de Muzică Folk de la Calafat cu participare internațională (Bulgaria, Serbia) în perioada 1-8 August 2009. Sloganul taberei, începând cu această ediție, este "Asta-i muzica ce-mi place", o expresie ce va lega peste timp două evenimente majore de care Calafatul și-a legat numele, unul istoric - războiul de independență din 1877-1878 și altul cultural. Participă folkiști consacrați, poeți, critici muzicali, jurnaliști, fani. Față de edițiile anterioare, cea din acest an suferă câteva schimbări pe care organizatorii le doresc în bine. Astfel, spectacolul de deschidere va avea loc în centrul orașului, pe o scenă mare, cu începere de la ora 21.00 și va dura fix 3 ore. În zilele următoare vor avea loc spectacole de zi în centrul Calafatului, Vidinului și pe cele două plaje și spectacole de

seară pe terasa hotelului "Panoramic". Pentru prima dată în tabără va exista un grup de tineri care vor crea în cele opt zile două cântece pe versuri puse la dispoziție de către organizatori sau pe versuri proprii, după preferință. Un cântec va avea versuri comune pentru toți participanții. În penultima zi a taberei tinerii folkiști vor oferi pe terasa "Panoramic" propriul lor spectacol. De la Calafat participanții Taberei Folk se vor deplasa la Târgu Jiu, la Festivalul "Poarta Sărutului". **Asociația culturală APLOMB sprijinită de Primăria Calafat va face posibilă desfășurarea Taberei Folk, primarul Municipiului Calafat declarând "voi face tot ce depinde de puterea locală pentru ca acest eveniment cultural extraordinar să nu fie afectat de criză."**

La 27 februarie 1964, guvernul italian anunța că acceptă sugestii cu privire la modul de a salva de la prăbușire renumitul Turn înclinat din Pissa. Vârful turnului de 180 de picioare era aplecat (în raport cu baza) cu 17 picioare spre sud, iar studiile arătau că înclinația se mărea în fiecare an cu un anumit procent. Experții au avertizat că din nefericire clădirea medievală – una dintre principalele atracții turistice din Italia – este în pericol grav de a se prabuși în urma unui cutremur sau a unei furtuni. Propunerile de a salva Turnul înclinat au ajuns la Pissa din toată lumea, dar abia în 1999 au început lucrările de restaurare. În 9 august 1173, a început construcția Turnului înclinat, care găzduia clopotele imensei catedrale din Piazza dei Miracoli (Piata Miracolelor). La

Turnul din Pissa

momentul respectiv, Pissa reprezenta o importantă putere comercială și era unul dintre cele mai bogate orașe din lume, iar turnul clopotelor era cel mai mare văzut vreodată în Europa. Totuși, când turnul avea doar trei etaje, construcția a fost oprită dintr-un motiv necunoscut. Este posibil ca acest lucru să se fi întâmplat din cauza unor conflicte economice și politice, sau din cauză că inginerii au observat că încă de atunci turnul începea să se “scufunde” în sol, pe o parte. Recent, s-a stabilit că înclinația turnului este cauzată de rămășițele unui vechi estuar al unui râu, localizat sub edificiu. În zona respectivă, solul este constituit în mare parte din apă și nisip sedimentat, iar o parte a grelei construcții din marmură a început să se scufunde treptat în sol, imediat după ce a fost făcută fundația edificiului. Pauza în construcții de 95 de ani a permis construcției să se stabilizeze oarecum, iar noul inginer-șef a căutat să compenseze înclinația vizibilă a turnului, construind noile etaje ceva mai înalte pe partea mai scurtă a edificiului. În 1278, muncitorii au terminat al șaptelea etaj și construcția a fost din nou oprită. Până în acel moment, înclinația sudică era aproape de trei picioare.

În 1360, au început lucrările pentru camera clopotelor – al optulea și ultimul etaj – iar muncitorii au încercat să compenseze înclinația construind respectiva camera ușor oblic față de restul turnului. Turnul a fost finalizat în mod oficial în 1370. În ciuda înclinației sale care continua să se mărească, clădirea a fost privită drept o minune arhitecturală, iar oamenii veneau de la mari depărtări pentru a putea admira cele 200 de coloane și cele șase arcade externe ale sale. Înclinația a crescut câte puțin în fiecare an, însă acest fapt doar a sporit interesul pentru turn. Măsurarea din 1550 arată că vârful era deplasat cu 12 picioare spre sud față de bază. În

1938, unui arhitect i s-a permis să excaveze baza turnului, din care o porțiune intrase în pământ. Pe măsură ce săpa, a început să țâșneasca apă din pământ, iar turnul s-a înclinat încă câțiva centimetri spre sud. În 1934, Benito Mussolini, dictatorul Italiei, a decis că Turnul înclinat reprezenta un simbol nepotrivit pentru “masculina” Italiei fasciste. Într-o încercare de a inversa înclinația, inginerii au făcut găuri în fundația turnului și au turnat aproximativ 200 de tone de beton. Însă turnul s-a înclinat brusc încă câțiva centimetri spre sud. În anii '50, grelele clopote medievale au fost încuiate. În 1964, guvernul italian a cerut în mod public sugestii cu privire la modul de a salva turnul de la o viitoare prăbușire preconizată de guvern. Doi ani mai târziu, o

încercare de restaurare, în care era implicată efectuarea unor foraje, a fost abandonată atunci când turnul s-a înclinat încă puțin spre sud. În 1985, o altă încercare nereușită de a restaura turnul a cauzat o mărire a înclinației acestuia. În 1990, guvernul italian a închis ușile Turnului pentru public, din motive de siguranță, și a început să ia în considerare propuneri mai drastice pentru salvarea turnului. În 1992, în încercarea de a stabili temporar clădirea, au fost construite în jurul turnului, până la al doilea etaj, tendoane din fier, capturate cu plastic. În anul următor, o fundație din beton a fost construită în jurul turnului, iar în partea nordică a acestuia au fost plasate contragreutăți. Utilizarea acestor greutăți a reușit să reducă înclinația cu aproximativ doi centimetri. În 1995, comisia care supraveghea restaurarea a încercat să înlocuiască contragreutățile inestetice cu cabluri subterane. Ingerii au înghețat pământul cu azot lichid, însă acest fapt a cauzat o mărire dramatică a înclinației, iar proiectul a fost anulat.

În sfârșit, în 1999, inginerii au început un proces de extragere a pământului de sub partea din nord, fapt care în câteva luni a început să prezinte efecte pozitive. Pământul a fost îndepărtat într-un ritm foarte lent, nu mai mult de câțiva metri cubi pe zi, iar un ham masiv din cablu a fost folosit pentru a susține turnul, pentru eventualitatea unei destabilizări bruște a acestuia. În șase luni, înclinația a fost redusă cu peste 3 cm, iar până la finele anului 2000, cu aproape un picior. După ce s-a obținut o reducere de un picior și jumătate, proiectul a fost finalizat. Acești 47 de cm vor conferi încă 300 de ani de viață Turnului Înclinat din Pissa și vor permite redeschiderea lui pentru public, care nu va observa cu ușurință vreo diferență a celebrei înclinații a turnului.

Prof.Dr. Marius TURAIICHE

Castelul Bran

Castelul Bran poartă numele unui sat construit de-a lungul drumului comercial ce lega odinioară Valahia de Transilvania, drum situat în interiorul unei trecători flancate de o parte și alta de Munții Bucegi și Piatra Craiului, două masive importante ale Carpaților. Castelul Bran a fost întotdeauna inclus în ghidurile turistice ale regiunii, deoarece conform legendei, Dracula obișnuia adesea să vina aici. Edificiul a fost construit în 1382 de către locuitorii Brașovului, fiind amplasat pe o stâncă înaltă, pentru a permite supravegherea întregii regiuni. În 1395, Mircea cel Bătrân, prințul Valahiei, a încheiat un tratat de alianță cu Sigismund de Luxemburg, luând în posesie Castelul Bran. În secolul al XVII-lea, castelul a fost preluat de austrieci și a revenit României abia în 1918; în 1946, Branul a intrat în administrația orașului Brașov, împreună cu terenurile din jurul său. Citadela are patru turnuri amplasate în cele patru puncte cardinale. Ca și zidurile castelului, turnurile sunt construite din piatra masivă. Camerele și coridoarele din incinta Branului formează un labirint misterios, iar în curtea interioară se află o fântână care face legătura cu ascunzătorile subterane.

Castelul Bran a fost și unul din locurile favorite ale Reginei Maria, a cărei inimă, aflată într-o casetă de argint, a fost găsită într-o nișă a edificiului. Amplasare: pe ruta București - Pitești - Câmpulung - Rucăr - Bran

- Brașov, în sudul județului Brașov și la doar 37 km distanță față de capitala județului. Fiind situat cam la aceeași altitudine cu Predealul, dominante sunt văile și dealurile, munții înconjurând locurile, scurtând orizonturile. Se poate ajunge cu trenul până la Brașov și de aici cu un autobuz, sau cu autoturismul direct la destinație. În apropierea castelului se află Muzeul etnografic al satului Bran. În toate perioadele anului, turiștii pot închiria camere în vile/pensiuni țărănești din satele: Sîrnea, Moieciu, Fundata și Rucăr.

DESPRE FOLK ȘI... CALAFAT

Cercetătorii americani au descoperit de curând un lucru uimitor: muzica folk nu poate schimba lumea decât în bine. Poate din cauza aceasta tabăra de creație (de-o vară) de la Calafat are cele mai frumoase corturi din România. Nu e nevoie de prea multe: una bucată fluviu (Dunăre), cinci-șase bucăți noapte, nenumărate femei frumoase în preajmă, talentul din dotare (fiecare ce are), bere bună și OAMENI.

O fi act de cultură sau nu – cine poate garanta?

Un lucru este cert în pădurea asta de incertitudini românești: gesturile simple, adevărate durează.

Unică în țară, tabăra de creație folk de la Calafat, este o provocare adresată tuturor acum, când non-valorile, facilul și vulgarul inundă întregul spațiu sonor

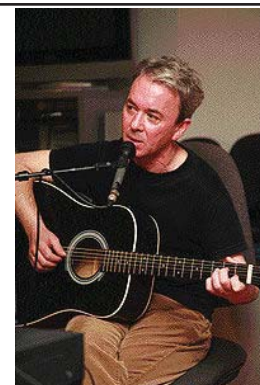
Ca la ca la calafat
Nu-i niciunde nu-i
Fluviul urcă pe uscat
Ca la calafat

Ca la ca la calafat
Asta-i foarte clar
Sufletul pe dinăuntru
Inima pe-afar

Ca la ca la calafat
Ca la început

Când era numai o glumă
Când ni s-a părut
Ca la ca la calafat
Anormal de șui
Iar visezi ce n-ai visat
Dui dui dui

poartă-mă sus poartă-mă jos
poartă-mă dunăre
poartă-mă-n stele cât mai frumos
aproape pasăre
poartă-mă-n i poartă-mă-n a
poartă-mă dunăre
dacă se poate până la ea
ye ye ye ye
poartă-mă-n somn poartă-mă-n vis
poartă-mă dunăre
și prin viena și prin paris
pe propria răspundere
poartă-mă-n bun poartă-mă-n rău
poartă-mă dunăre
și-adâncul tău neștiut
mereu să mă apere

Dinu OLĂRAȘU

Cunoscute sau necunoscute

John F. Kennedy, Anthony Burgess, Aldous Huxley și C.S. Lewis au murit în aceeași zi.

Nepotul lui Adolf Hitler, William Hitler, a emigrat în Statele Unite în 1939 și a luptat împotriva unchiului său.

Thomas Paine a fost ales în primul parlament francez post-revoluționar cu toate că nu vorbea deloc franceza.

Regele Richard al 11-lea a inventat batistele.

Parlamentul Islandei este cel mai vechi parlament din lume care funcționează și azi. A fost înființat în 930.

Oamenii care au înființat mișcarea artistică numită ca futurism sunt cei care au înființat și partidul italian fascist în 1918.

Noua Zeelandă este prima țară care a acordat drepturi

electorale femeilor, dându-le drept de vot din 1895.

Pana în aprilie 2008, insula Sark a rămas ultimul stat feudal din Europa.

Vechii egipteni foloseau plăci de piatră drept perne.

Oamenii au purtat ochelari de mai bine de 700 de ani.

Abel Tasman a descoperit în călătoria sa Tasmania, Noua Zeelandă și insulele Fiji, însă a reușit să nu observe Australia.

Kaiser-ul Wilhelm II, țarul Nicholas II și regele George V erau toți nepoți ai reginei Victoria.

Karl Marx a fost corespondent al New York Daily Tribune.

Capitala finlandeză Helsinki a fost fondată de către un rege suedez în 1550.

Alina Anca TIGAE

Necunoscuți care au schimbat lumea

Einstein, Newton, Galilei, Darwin. Cu toții știm cine au fost acești oameni. Însă pe lângă ei, există o serie de oameni de știință, influenți la vremea lor, însă mai puțin cunoscuți în zilele noastre. Oameni care au făcut descoperiri care au schimbat lumea. Unii în mod pozitiv, alții fiind responsabili pentru cele mai întunecate aspecte ale științei.

IBN AL-HAYTHAM 1065-1039 Născut în Basra, al-Haytham a fost un mare gânditor al vremii sale. Printre domeniile în care a adus contribuții, putem enumera filozofia, teologia, matematica, fizica, astronomia, optica, anatomia, oftalmologia, ingineria, medicina. Cele mai importante au fost lucrările sale legate de optică, iar tratatul în 7 volume, Kitāb al-Manāzīr ("Carte de optică"), scris în perioada 1011-1021, poate fi considerat ca fiind una din cărțile cu cel mai puternic impact asupra evoluției fizicii, deoarece introduce metoda științifică și inițiază o adevărată revoluție în domeniile opticii și al percepției vizuale. El a făcut prima descriere a unei camere obscure, punând bazele inventării microscopului, cu profunde implicații în medicină și microbiologie, la fel ca și în chimie, a telescopului și a pus bazele principiilor optice a artei renașcentiste.

TIM BERNERS-LEE 1955-Prezent Dacă n-ar fi fost Tim Berners-Lee, nu ai fi putut citi acest articol. Asta pentru că el este cel care a inventat World Wide Web-ul, însă în mod surprinzător a refuzat să-și patenteze invenția, în schimb făcând-o cadou lumii. Cu toții știm că de atunci internetul a revoluționat modul în care oamenii comunică, unii spunând ca a fost

un moment revoluționar în istoria comunicării, surclasând descoperirile lui Marconi sau Alexander Graham-Bell.

AVICENNA 980-1037 Avicenna a fost unul dintre cei mai influenți oameni de știință islamici, fiind filosof, medic și cercetător al naturii, făcând descoperiri în matematică, logică, geologie. Era denumit de arabi, „al treilea Aristotel”. Dintre cele 450 de lucrări despre subiecte variate, în parte pierdute, cele mai faimoase sunt Qānūn fi ‘l-Tibb (Canonul Mediciniei) și Kitāb al-Shifā’ (Cartea tămăduirii [sufletului]). Acestea au fost folosite ca manuale în universități timp de sute de ani. Datorită lui s-a introdus carantina pentru împiedicarea răspândirii infecțiilor.

THOMAS MIDGLEY 1889-1944 Thomas Midgley este un om care și-a pus amprenta asupra lumii moderne, însă, din păcate, în mod negativ. Midgley a descoperit că adăugarea de plumb în petrol oprește sunetul supărător al motoarelor de mașini. Lucru care a dus însă la probleme de sănătate la nivel global. De asemenea, a fost responsabil pentru dezvoltarea CFC-ului, unul dintre cei mai distructivi compuși din atmosferă, răspunzător pentru încălzirea globală. S-a spus că Midgley “a avut un impact mai mare asupra atmosferei decât orice alt organism din istorie”.

FRITZ HABER 1868-1934 Chimist, profesor la Universitatea din Berlin. A descoperit procedeul de obținere a amoniacului pe cale sintetică folosind hidrogenul și azotul din aer. Împreună cu Bosch a realizat aplicarea industrială a acestuia. În anul 1918 a primit Premiul Nobel pentru chimie. Însă, a fost implicat și în producerea de arme chimice, cum ar fi cele cu

chlorine gas pentru nemți în timpul Primului război mondial, folosit de către naziști pentru cele mai mari atrocități din istoria omenirii.

JAMES CLERK MAXWELL 1831-1879 Denumit de către unii ca părintele fizicii moderne, James Clerk Maxwell a adus o imensă contribuție în domenii ca electricitate, termodinamică, fotografie, energie nucleară. Descoperirile lui legate de spectrul electromagnetic au dus la invenția televizorului, radioului, cuptoarelor cu microunde. Ecuațiile sale legate de câmpul electromagnetic au fost esențiale în stabilirea teoriei relativității. Tot el a realizat prima fotografie colorată.

KARL LANDSTEINER 1868-1943 Landsteiner a jucat un rol important în identificarea grupelor de sânge. A demonstrat riscurile transfuziei cu grupa greșită de sânge, la fel cum a demonstrat și natura ereditară a grupelor de sânge, care de atunci a fost folosită pentru demonstrarea paternității. A adus contribuții importante în imunologie, histologie și anatomie.

JOHN BARDEEN 1908-1991 John Bardeen a fost un inginer și fizician american. Este singura persoană care a câștigat de două ori Premiul Nobel pentru Fizică: în 1956 pentru tranzistor, împreună cu William Shockley și

Walter Brattain, și în 1972 pentru o teorie fundamentală a superconductivității convenționale împreună cu Leon Neil Cooper și John Robert Schrieffer, numită teoria BCS. A fost, totodată, prima persoană care a câștigat două Premii Nobel în același domeniu. Tranzistorul a revoluționat industria electronică, permițând apariția Erei Informației, și a făcut posibilă dezvoltarea aproape a tuturor dispozitivelor electronice moderne, de la telefoane la calculatoare și rachete. Realizările sale din domeniul superconductivității, care i-au adus al doilea premiu Nobel, sunt folosite în tehnologii medicale cum ar fi tomografia calculată și imaginile cu rezonanța magnetică.

JOSEPH LISTER 1827-1912 Joseph Lister a fost chirurg englez. Este creatorul aseptiei, folosind pentru prima dată fenolul ca antiseptic la dezinfectia rănilor și la curățarea instrumentelor chirurgicale. În acea perioadă noțiunile de igienă elementară ca spălarea mâinilor sau a rănilor erau considerate inutile. Studiind scrierile lui Pasteur, Lister își da seama că fermentarea și putrezirea pot avea loc și în absența oxigenului și aceasta în prezența anumitor microorganisme. Tratatând instrumentele chirurgicale și rănilor cu fenol, Lister ajunge la performanța de a reduce mortalitatea operatorie de la 50 la 15 la sută.

Alin Dejan SUBȚIRE

Harta lui Piri Re'is

Piri Re'is a fost un marinar turc care, în 1513, a desenat o hartă a Africii, a Americilor și a Antarcticii. În 1929, când a fost regăsită, harta turcului a făcut mare valvă: oficial, Antarctica fusese descoperită abia în 1818. Ceea ce este și mai bizar la această hartă este faptul că Piri Re'is – după cum dovedesc reconstituiri de ultimă oră – a cartografiat fidel Antarctica așa cum arăta aceasta înainte de a fi acoperită de zăpadă. Mai precis, în urmă cu 6.000 de ani.

Harta lui Piri Re'is a fost găsită în 1929, în Palatul Imperial din Constantinopol. Este pictată pe pergament și datată 919 AH (în calendar islamic), care corespunde cu anul 1513. Ea este semnată de către un amiral din marina turcă numit Piri Ibn Haji Memmed, de asemenea, cunoscut ca Piri Re'is. Potrivit acestuia, harta a fost realizată având ca sursă un set de 20 de hărți realizate în timpul lui Alexandru cel Mare.

Această hartă a fost analizată de către

Charles H. Hapgood, istoric și geograf la Universitatea din New Hampshire, concluziile fiind publicate în cartea sa *Maps of the Ancient Sea Kings* (1966). Concluzia la care Hapgood a ajuns a fost că o civilizație necunoscută nouă astăzi, cu bune cunoștințe de navigație și cartografiere, a călătorit în jurul pământului în trecutul îndepărtat lăsând moștenire aceste hărți. Aceștia au întocmit hărți care au fost copiate de mână de-a lungul mai multor generații. Harta Piri Re'is se crede că este una dintre acestea, are lacune, însă datele prezentate în ea sunt uimitoare.

Harta lui Piri Re'is este piatra de temelie pentru tot mai numeroase ipoteze care se nasc referitoare la existența unei civilizații din epoca de piatră necunoscută nouă. Un lucru uimitor legat de această hartă este modul detaliat și corect în care au fost reprezentate coastele și regiunile din America de Sud. Însă cea mai celebră este existența în această hartă a Antarcticii, reprezentată înainte de a fi acoperită de zăpadă.

Prof. Marian NIȚĂ

Credința românească pusă sub semnul întrebării în Serbia de Răsărit

Deși președintele Boris Tadić s-a întâlnit la București cu omologul său român, această întrevvedere nu a îmbunătățit cu nimic situația dramatică a credincioșilor romanilor din Timocul sârbesc. Dar nu mă așteptam, totuși, ca după întâlnirea despre care vorbim, autoritățile sârbești să își înteească acțiunile antiromânești. De parcă discuțiile lui Tadić cu Traian Băsescu au avut un efect invers.

La un interval de doar câteva zile de vizita președintelui sârb în țara noastră, Ministerul Cultelor din Serbia a transmis părintelui Boian Alexandrovici de la Malainița, micuța localitate de români aflată aproape de granița cu România, nici mai mult nici mai puțin, că nu recunoaște Protopopiatul Ortodox Român al Daciei Ripensis cu sediul aici.

Dacă luăm în calcul și amenințările cu dărâmarea primei biserici și a fundației celei de-a doua biserici începute la Malainița, despre care vorbeam în numărul anterior, probabil Ministerul Cultelor de la Belgrad și, în general, autoritățile sârbești au urmat exemplul autorităților albaneze din Kosovo care au dărâmat lăcașuri de cult și se opun bisericii sârbe de acolo. Albanezii, însă, au cel puțin scuza ca sunt de altă religie.

Transmise de toate agențiile de presă, declarațiile părintelui Boian ne confirmă că ”justificările aduse de Ministerul Cultelor al Republicii Serbia, de a nu permite înscriserea Protopopiatului Ortodox Român din Serbia de Nord-Est în Registrul bisericilor și comunităților religioase din Serbia, constituie încă un atentat la identitatea spirituală a celor peste 300.000 de români care trăiesc în cele 154 sate românești și alte 48 localități cu populație mixtă. Am solicitat în data de 27 ianuarie 2009 înscrierea legală a Protopopiatului în speranța că după ce vor fi finalizate demersurile de către autorități, va lua sfârșit calvarul românilor ortodocși, vor avea dreptul să asculte Sfânta Liturghie și să se roage în limba strămoșilor.

Din păcate, iată, obstacolele și presiunile în Timocul istoric nu au luat sfârșit și suntem în continuare șicanați”.

În opinia preotului român de la Malainița, Ministerul Cultelor din Serbia continuă să falsifice datele problemei susținând că sistează procesul de înscriere a Bisericii Ortodoxe Române din Timocul în Registrul bisericilor și comunităților religioase din Serbia, de teamă de a nu provoca un conflict între Biserica Ortodoxă Română și Biserica Ortodoxă Sârbă, lucru grav fiindcă se ignoră faptul că cele două biserici surori au o comisie mixtă la ale cărei ședințe ultima refuză să participe.

Cu deosebită mâhnire, Boian Alexandrovici a mai mărturisit că ”în multe localități din Timoc și din alte regiuni în care trăiesc românii există multe alte biserici care nu au nici o legătură cu ortodoxia. Acestea au aprobarea să funcționeze pentru diverse minorități creștine, românii nu. În decizia prin care mi se comunică refuzul de a fi înscrși în respectivul registru, se arată că bisericile și organizațiile religioase au dreptul să-și rânduiască și conducă independent activitățile interne și publice și că statul nu poate împiedica aplicarea regulilor autonome ale bisericilor, dar acestea nu sunt valabile și pentru BOR din Timoc”.

Firese ar fi ca în aceste momente de cumpănă majoră pentru toți etnicii români din Serbia de Răsărit cu frica lui Dumnezeu, în țara mamă să se facă eforturi considerabile pentru determinarea statului sârb de a recunoaște drepturile la slujbă religioasă a acestora, implicarea fiind imperios necesară la toate nivelele și din partea tuturor părghiilor oficiale abilitate.

Așa cum recent spuneau și reprezentanții Senatului României, este obligatorie reactivarea comisiei bilaterale româno-sârbe de dialog, precum și o atență monitorizare internațională a modului cum va evolua soarta fraților noștri întru credință din această parte a lumii, uitată parcă de Dumnezeu.

Românitățe și latinitate în Uniunea Europeană – Ediția a III-a

În perioada 9-10 mai 2009, la Craiova, a avut loc cea de-a treia ediție a simpozionului internațional, „Românitățe și latinitate în Uniunea Europeană”. Simpozionul a fost organizat de Fundația „Scrisul Românesc” în colaborare cu Direcția Județeană Dolj pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național, Asociația Culturală ProEuropa „Lamura”, TVR Craiova și Radio „Oltenia” Craiova. Au fost prezente la acest simpozion personalități din țară și de peste hotare. Cu această ocazie a avut loc și o prezentare de carte.

Duminică, 9 mai, în Sala Oglinzilor a Muzeului de Artă au fost prezentate numeroase referate și comunicări științifice.

Au fost dezbătute probleme de istorie comună privitoare la relația dintre populația majoritară și cea minoritară, precum și la cooperarea culturală și spirituală între cele trei țări (România, Serbia și Bulgaria). Amintim doar câțiva dintre participanții la acest eveniment: prof. dr. Victor Crăciun, președintele Ligii Culturale pentru Unitatea Românilor de Pretutindenii, prof. dr. Tudor Nedelcea, președintele Fundației „Scrisul Românesc”, prof. dr. Dan Lupescu, director fondator al revistei europene de cultură și educație națională, „Lamura”, prof. dr. Marian Barbu, prof. dr. Paul Rezeanu, gen. dr. Mircea Chelaru, Cornel Rusu, redactor-șef Radio „Oltenia” Craiova, prof. dr. Robert Stănciugel. Mesajele Ministerului Afacerilor Externe au fost prezentate de diplomatul Dumitru Preda.

La dezbateri au participat și români din afara granițelor: Ivo Filipov Gheorghiev, președintele Uniunii Etnicilor Români din Bulgaria, Dušan Prvulovici, directorul Federației Rumânilor din Serbia, Iovan Petrovici, președintele Asociației „Valea Timocului”, viceprimar Ostrei și Dragoslav Stanciolo-vici, primar Ostrei. Toate articolele și referatele științifice pe această temă urmează a fi publicate într-un volum editat de fundație. La sfârșitul dezbaterilor au fost înmânate diplome, premii în cărți și reviste invitațiilor de peste hotare.

Întâlnirea, devenită deja o tradiție, a românilor de la sud și de la nord de Dunăre s-a dovedit, din nou, a fi un real succes în menținerea relațiilor de cooperare culturală și spirituală dintre aceștia.

Locul unde îngenunchiau împărații

Un alt obiect extrem de interesant însă mai puțin cunoscut este găzduit într-una dintre cele mai faimoase biserici ale lumii. Puțini îl observă, însă cum abia ai trecut pragul stranei centrale din Biserica San Pietro, în podea se află un mare cerc roșu din porfir. Este vorba despre „rota porphyretica”, sau roata încoronării, care provine din antica biserică constantină și este locul exact pe care au îngenunchiat mulți împărați ai lumii în momentul cel mai important al vieții lor, încoronarea.

Panteonul

Unul dintre edificiile cele mai misterioase de la Roma este Panteonul care, după cum spun legendele, este construit în așa fel încât atunci când plouă apa nu intră prin deschizătura din tavan. Conform istoriei, legenda conține fărâme de adevăr. Panteonul din Roma, construit în 27 î.Hr. de către Agrippa și reedificat de către Adrian (110-125), a fost inițial loc de rugăciune păgân devenind apoi biserica creștină și mausoleu pentru oameni iluștri (unele dintre personalitățile îngropate aici sunt Vittorio Emanuele II și Umberto I). Cupola, construită din ciment amestecat cu tuf vulcanic și piatra ponce, se îngustează treptat până spre centru, unde se găsește singura fereastră din biserică, numită oculus, având un diametru de 9 metri. Panteonul nu este protejat de o cupola închisă atât din motive tehnice (cupola s-ar fi prăbușit din cauza

greutății) și simbolice (pentru a comunica direct cu divinitatea). Când plouă, deschizătura creează un curent de aer ascendent care duce la împrăștierea picăturilor de apă. Astfel că, chiar și atunci când afară plouă cu găleata, senzația este că înăuntru plouă mai puțin. Senzație realizată de canalele de scurgere a apei sunt orientate central și nu lateral, împiedicând formarea băltoacelor. Alți observatori, mai sceptici, spun că pur și simplu legenda este fructul unui efect optic: pentru că omul nu este înconjurat de ploaie și conul de apă este limitat, ploaia apare mai puțin intensă decât este cu adevărat.

Prof. Eugen TIȚĂ

Universul ne surprinde

Gravitația nu este uniformă pe toată suprafața Pământului

Se pare că în anumite locuri de pe Pământ, ne putem simți mai grei decât în altele. Acest fenomen este explicat prin faptul că, în unele regiuni de pe planetă, atracția gravitațională acționează cu o forță mai mare decât în majoritatea zonelor. Un punct în care gravitația se manifestă cu intensitate scăzută se afla în vecinătatea coastelor indiene, în timp ce, fenomenul atracției acționează mai pronunțat în Oceanul Pacific de Sud. Cauza acestor iregularități este momentan necunoscută, de vreme ce nu aspectul suprafețelor pare să influențeze aceste reacții. Ca atare, sateliții gemeni GRACE ai NASA, lansați în martie 2002, fac măsurători detaliate ale câmpului gravitațional al Pământului, care vor duce, speră cercetătorii, la descoperiri importante referitoare la gravitație și la sistemele naturale ale Terrei.

Atmosfera evadează

Datorita energiei termale, unele dintre moleculele aflate la granița superioară a atmosferei Pământului își măresc viteza de mișcare până la punctul în care pot evada din sfera de influență a gravitației terestre. Acest lucru duce la o scurgere lentă, dar constantă, a atmosferei în spațiu. Deoarece hidrogenul nefixat are o greutate moleculară scăzută, el poate deprinde viteza necesară unei evadări mai rapide și se poate scurge în spațiul cosmic la o rată superioară. Din acest motiv, atmosfera actuală a Pământului se oxidează mai degrabă decât se reduce, consecințele acestui fapt ținând de nivelul naturii chimice a vieții care s-a dezvoltat pe planetă. Atmosfera bogată în oxigen reține o mare parte din hidrogenul care supraviețuiește, blocându-l în molecule de apă.

Viteza de rotație a Pământului variază

Ca rezultat al variației forțelor gravitaționale sub influența Lunii, a Soarelui și a celorlalte planete din sistemul solar, precum al altor mecanisme cosmice, viteza de rotație a Pământului în jurul propriei axe ajunge să varieze în timp.

Recent, zi-secundă, de rotație

lele au devenit mai scurte cu sutimi de ceea ce sugerează că viteza unghiulară a Pământului în jurul axei sale a crescut. Factorii care induc aceasta sporire de viteză nu au fost încă determinați cu exactitate. De asemenea, datele înregistrate referitoare la rotația Terrei prezintă oscilații în funcție de anumite perioade din an. Astfel, cea mai pronunțată încetinire a rotației planetei are loc iarna, în lunile ianuarie și februarie, când Pământul își atinge viteza minimă dintr-un an.

Luna se îndepărtează de Pământ

După 25 de ani de măsurători și înregistrări de date, a devenit limpede pentru oamenii de știință că orbita Lunii își mărește încet volumul, iar satelitul natural al Pământului se îndepărtează constant de planeta noastră. În cifre mai exacte, satelitul natural al Terrei se îndepărtează de noi cu o rată de patru centimetri anual. Conform astronomilor, se pare că această tendință va persista până atunci când Soarele va deveni o gigantă roșie, peste aproximativ cinci miliarde de ani. În timpul acestei faze solare, atât Pământul cât și Luna vor fi afectate de atmosfera aflată în expansiune a stelei și se vor reapropia. Atunci, Luna va reveni spre Pământ până la limita inferioară a distanței posibile dintre cele două

corpuri, ajungând la o depărtare de 18.470 a ș a - n u m i t a Rezultatul final va

fi însă distrugerea Lunii în fragmente foarte mici care ar urma să alcătuiască, în jurul ecuatorului Terrei, un disc de resturi cu diametrul de aproximativ 37.000 kilometri, și asemănător inelelor saturniene.

CLIFE...

Înțelept – Cel care se împacă în chip desăvârșit cu necesitatea (Epictet)

Noroc – Instinct divinatoriu (Novalis)

Morala – Cea mai mare maestră a educației (Fr. Nietzsche)

Opera – Început de metapsihoză (L. Blaga)

Orgolia – Disprețul pentru tot ce nu e el (Teofrast)

Sănătos – Bolnav ce se ignoră (J. Romains)

Satira – Pamfletul amorului (T. Mușatescu)

Stele – Pistrui pe fața nopții (T. Mușatescu)

Tact – Inteligența inimii (K. Gutzkow)

Taina – Nu e încă o minune (J.W. Goethe)

Teatru – Ficțiune și emoție (E. Zola)

Val – Continuitatea formelor și mișcării (P. Valery)

Poate nu știți că...

V. F.

- **Cezar BOLLIAC** (1813 – 1883), lansează prima campanie de presa de la noi, condusa cu mult nerv polemic, într-o argumentație logică magistrală, de largă respirație, în vederea secularizării averilor mănăstirești, susținând reformele domnitorului Al. I. Cuza. Tot lui îi aparține și expresia *monstruoasa coaliție*.
- **ARISTIA Constantin** (1800–1880), ia parte în București împreună cu C. Caragiali la organizarea, în 1851, a spectacolului inaugural al Teatrului Național
- **BENGESCU-DABIJA Gheorghe** (1844 – 1916), traduce libreturile operetelor *Fata mamei Angot* de Ch. Lecocq și *Princesa de Trebizund* de J. Offenbach, în 1875, ajutându-l pe Ed. Th. Aslaan să înjghebeze primul spectacol de opereta de la noi pe scena Teatrului Național din Iași
- Lui **FILIP Maier** (prima jumătate a sec XVI), i se atribuie tipărirea *Catehismului* de la 1544, considerată prima tipăritură în limba română, care nu s-a păstrat, presupus a fi folosit de Coresi pentru stabilirea textului *Întrebări creștinești* (1559)
- **Ioan CANTANCUZINO** (1757–1828), este întâiul nostru traducător de fabule, în versuri, el traduce în românește, pentru prima oară, cunoscuta Fabulă a lui La Fontaine, *La cigale et la fourmi*. Tot lui i se datorează și prima tălmăcire din literatura engleză. Este vorba de *An Essay on Man* a iluministului A. Pope.
- **DJUVARA Alexandru George** (1858–1913), pictor de școală franceză *plein air*-ista, deloc mediocru, deschidea, alături de N. Grigorescu, prima expoziție a Artiștilor independenți, în mai 1896.
- **Timotei CIPARIU** (1805–1887) este considerat unul dintre întemeietorii filologiei românești. Publică cea dintâi poetică românească amplă „*Elemente de poetică metrică și versificațiune*” în 1860
- **B. P. HASDEU** (1838–1907) în „*Principie de lingvistică*” realizează cea dintâi sinteză românească a disciplinei și inițiază și primele anchete dialectale de la noi.
- **Bojincă DAMASCHIN** (1802–1869) publică în 1830 „*Vestitele fapte și perirea lui Mihai Viteazul, Principeului Țării Românești*”, fiind primul istoriograf român care a evidențiat însemnătatea unirii înfăptuită de domnitorul muntean.
- **Nicolae BĂLCESCU** (1819–1852), pune bazele istoriografiei naționale ca știință la noi. Interpretând faptele istorice și integrându-le viziunii proprii, Bălcescu are darul de a evoca dramatic trecutul, fără deformări și grandilocvență.

Cuvintele lor

• Deoarece statul are întotdeauna unul și același scop, educația trebuie să fie în mod obligatoriu identică pentru toți membrii ei – ar fi declarat Aristotel (383-322 î. Hr.)

Lui îi aparține și celebrul citat axiomatic: ...statul este o instituție naturală și... omul este prin natura sa o ființă socială... Căci după cum omul în perfecțiunea sa, este cea mai nobilă dintre ființe, tot astfel, lipsa de lege și de dreptate, este cea mai rea dintre toate

Despre elevul său ilustru Platon spunea: Dacă altora le trebuie prieteni, Aristotel are nevoie de frâu. Aristotel a fost un filozof și un savant enciclopedist, ideolog al societății sclava-

giste, a sintetizat și a generalizat întregul material de observație al naturii acumulat de oamenii de știință de până la el.

Platon mi-e prieten, dar și mai bun prieten mi-e adevărul repeta adesea Aristotel, când era chemat în lumea iluzorie a învățătorului său, lume în care trăiau suflete fără trupuri

• Stăpânirea este știința pedepsirii – așa gândea bunicul vestitului Asoka, la câțiva ani după invazia ratată a lui Alexandru cel Mare în India

• Cei mari îl prețuiau pentru că era bogat, iar săracii pentru că era cinstit, așa spune despre Solon, Plutarh în *Vieți paralele*.

Postul de radio românesc „Victoria” din Serbia se recepționează și în România

Pe data de 9 iunie anul curent singurul post de radio românesc din Serbia radio „Victoria” a început cu transmisia emisiunii „Puntea Bănățeană” prin postul de radio sârbesc „Banat-Link” din Timișoara.

Emisiunea prezintă informațiile din Banatul de Sud din Serbia, respectiv activitățile minorității române din domeniul cultural – informativ, prin emisiuni muzicale, culturale și informative în limba română. Această emisiune este la un început și se poate audia în Timișoara pe frecvența de 93,3 mhz iar românii din străinătate o pot urmări pe adresa de internet www.banat-link.info între orele 17 și 19 ora româniei. Activitatea de trei ani a singurului post de radio în limba română „Victoria” din Serbia înființat de către organizația românească Asociația de muzică și cultură

românească „Victoria” își continuă activitatea sinceră cu părere de rău dar până în momentul de față fără ajutorul patriei mamă România. Emisiunea „Puntea Bănățeană” se realizează cu sprijinul Uniunii Europene prin programul transfrontalier între România și Serbia. Pe această cale dorim să reamintim că pe lângă postul de radio românesc „Victoria” din Vârșeț Asociația „Victoria” a înființat și Televiziunea „Victoria” care emite program în limba română deja de trei luni pe canalul 65 UHF și se poate viziona în Comunele Vârșeț, Alibunar și Plandiște-regiunea Banatului de Sud din Serbia.

Președintele Asociației de Muzică și Cultură Românească „Victoria” Radio Televiziune Românească „Victoria”

Ioan TUDORAN

Personaje mitologice românești

Spiridușii

Spiridușul este clocit de un om și poate avea un posesor diferit de acela dacă este vândut unei alte persoane. El se naște dintr-un ou părăsit care a fost clocit la subsoară un timp determinat; în funcție de proveniența oului, spiridușul are adeseori aspectul unui pui de găină sau a unui șarpe miniatural. Spiridușul se păstrează într-o sticlă și poate fi îndepărtat doar dacă este legat într-o basma la îndemâna eventualilor hoși. Un spiriduș trebuie să primească mereu de lucru; cu pricepere, cel care l-a clocit sau proprietarul poate să obțină bani sau obiecte cu ajutorul său. O plată în bani sau un dar înmănat de spiriduș unei persoane străine se întoarce întotdeauna la posesorul spiridușului. Deși prezența spiridușului este benefică în cele mai multe cazuri, există situații izolate unde el poate lucra împotriva posesorului său. Tudor Pamfile notează: „*un drăcușor în carne și oase sau întruchiparea acestuia într-o vietate văzută sau nevăzută care, la casa unde șade, aduce toate nenorocirile de pe lume, atâta timp cât trăiește omul*”. Spiridușul casei, cel care poate duce la îndeplinire munci casnice, acționează după bunul plac în momentul în care nu îi este dată o ocupație, aducând adeseori stricăciuni gospodăriei.

Baba Cloanța

Este un personaj din mitologia românească. În tradiția populară românească este o vrăjitoare considerată o femeie urâtă, ce sperie oamenii, sihastră, locuind în adâncul pădurii. Sinonim cuvântului poate fi considerat Muma Pădurii.

Căpcăunul

Este, în mitologia românească, un personaj supranatural, care apare uneori cu două capete, alteori cu cap de câine și trup de om. Se spune că aceste ființe se pot transforma în mai multe animale (din urs în cerb ș.a.m.d.)

Moroii

Este, în mitologia românească, un strigoi, un spirit rău, care se crede că ar proveni de obicei dintr-un prunc mort înainte de a fi botezat, ucis sau înmormântat de viu, sau dintr-un mort neputrezit, căruia nu i s-a făcut slujba religioasă. Se crede că moroiul plâng noaptea și își cer botezul. Există credința că moroiul iese noaptea din mormânt în chip de fantomă pentru a pricinui rele celor vii. În unele regiuni, moroiul sunt asimilați vampirilor, și se spune că sug sângele și laptele vitelor.

Muma Pădurii

Este un personaj din mitologia românească. În tradiția populară românească este o vrăjitoare considerată o femeie urâtă, ce sperie oamenii, sihastră, locuind în adâncul pădurii. Sinonim cuvântului poate fi considerat Baba Cloanța. Se pare că este prezentă în folclorul popoarelor slave sub numele de

Baba Yaga. Ea este adeseori prezentată ca dușmană a eroilor pozitivi, ca și Zmeul sau Balaurul. Uneori acesta din urmă este prezentat ca fiu al ei. Muma Pădurii trăiește singuratică în inima pădurilor adânci și e caracterizată printr-o înfățișare grotescă, prin răutate și mărginire. Eroul pozitiv o învinge însă întotdeauna. La baza constituirii personajului au stat vechi credințe magice, superstiții sau reprezentări figurative ale forțelor naturii, care și-au pierdut semnificația inițială, căpătând numai o valoare poetică, fantastică. În Județul Bistrița Năsăud, muma pădurii este prezentată ca fiind o făptură magică. Până acum 80 de ani, rapsozii populari ai locurilor spun că aceasta noaptea „ciuia” (adică striga, de obicei la lună) și că uneori se arăta la bordeiele celor ce locuiau aproape de pădure pentru a le cere pieptăn și unt pentru a-și face părul frumos și lucios. Legenda spune că dacă erai vizitat de muma pădurii nu aveai voie să rostești mai mult de trei cuvinte. Dacă rosteai cel de-al patrulea cuvânt muma pădurii îți lua glasul. Se mai spune că oricărui curajos care reușea să o lege pe această făptură i se îndeplinea o dorință de către aceasta.

Vasilisc

În legendele europene, inclusiv în mitologia românească, **vasiliscul** (numit și *basilisc*) este o reptilă fabuloasă, reprezentată de obicei ca o combinație de șarpe și cocoș, având puterea de a ucide prin privire sau prin otrava răsufării. Împărat al târâtoarelor (*basiliskos* = mic rege), vasiliscul era înfățișat ca o reptilă ce nu se târa precum șerpii, ci înainta cu capul în sus. Purta coroană și provoca moartea atât prin privire, cât și prin respirație. Plinius cel Bătrân susținea că trăia într-un deșert, fiindcă totul în jur era otrăvit. Modelul acestui monstru cu privire ucigașă e posibil să fi fost ori vipera cu coarne din Egipt (cornițele par de la distanță zimții unei coroane), ori zeița-cobra Uraeus, care personifica ochiul arzător al lui Ra, și împodobește fruntea faraonilor căci conținea esența proprietăților Soarelui, fertilizant și în același timp capabil să usuce și să ardă. Faptul că ucidea cu privirea pe oricine se apropia, fără să-l bage de seamă și fără să-l privească el cel dintâi, l-a făcut să simbolizeze puterea regală care îi fulgera pe cei ce nu-i acordă respectul cuvenit, dar și, în sens mai larg, primejdiile mortale ce pândesc existența umană dacă nu sunt “zărite” din vreme. Vasiliscul nu putea fi ucis decât punându-i-se în față o oglindă în care să-și reflecte privirea. Cu timpul, monstrul și-a adăugat noi elemente fabuloase: se năștea în zodia câinelui dintr-un ou de cocoș bătrân de șapte sau paisprezece ani, ou perfect rotund și acoperit cu o piele aspră, ascuns în bălegar și clocit 40 de zile de o broască râioasă. (În 1474, la Basel, a fost ars pe rug un cocoș vrăjitor acuzat de a fi ouat vasilisci). Datorită nașterii, a luat înfățișarea unui cocoș cu coadă de dragon sau a unui șarpe cu aripi de cocoș; în ambele cazuri purta coroană.

Apoi a devenit un cocoș galben încoronat, cu două perechi de picioare, aripi mari și coadă de șarpe.

În 1202, la Viena, un brutar a fost acuzat că a cobit apariția unui vasilisc într-o fântână; pe fundul ei se zărea ceva strălucind, miasme insuportabile se ridicau la suprafață. Ucenicul coborât în fântână și cu greu readus, a mărturisit că a văzut un monstru teribil jumătate cocoș, jumătate șarpe, cu ochi și piele strălucitoare. Un erudit aflat în apropiere a recomandat folosirea oglinzii și monstrul și-a dat sufletul îndată ce și-a zărit propriul chip. Gravura înfățișându-l pe acest vasilisc s-a bucurat de mare succes. El avea acum cap de cocoș și coroană, patru picioare și trup solzos de șarpe. În alchimie, vasiliscul simboliza focul devastator, preludiviu al transmutației metalelor. Vasiliscul este subiectul multor opere literare românești, precum poezia *Vasiliscul și Aspida* de Șerban Foartă și Andrei Ujică (aceasta a inspirat și piesa omonimă a trupei Phoenix). Aceasta este inspirată de o faimoasă carte medievală tradusă în limba română din grecește, intitulată *Fiziologul*, de fapt un bestiar de tip medieval, în care erau incluse și tot felul de ființe fantastice. În această poezie vasiliscul semnifică prefigurarea ispitei care marchează hotarul dintre inocența copilăriei și deschiderea erotică a Adolescenței. Organizată sub formă de triptic, poezia se prezintă cititorilor pe un fundal de descântec pentru a vindeca dragostea care ucide: „- Ieși deochi / dintre ochi... / Ochii cei vătămatori / și de foc săgetatori. / Învăliți să fie cu

perdele albe. / să nu mai privească la obraze dalbe, / amin!” fiindcă obrazele albe adică inocente sunt tentate să cadă sub puterea sa malefică: „N-o puteai privi în ochi / că erai de dediochi, / că mi te lua ea-n primire / dintr-o singură privire: / jivina / divina / care-nvenina!... Mai descântați-i din harfe / ălui de nu e șarpe...”

DRRP fantoma care bântuie la Sud de Dunăre

Miercuri, 17 iunie 2009, Cristian Diaconescu, ministrul afacerilor externe, a răspuns recent interpelării deputatului pentru diasporă, William Brînză, precizând, în legătură cu trecerea DRRP în subordinea primului ministru, că: *“este oportun ca Departamentul pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni să funcționeze și să își desfășoare activitatea, în continuare, în structura MAE”*.

Interpelarea intitulată „Când se va împlini dezideratul românilor care cer ca Departamentul pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni să treacă în subordinea Guvernului” a fost depusă de deputatul democrat liberal, William Brînză, în Parlamentul României, în data de 21 aprilie 2009, ca urmare a solicitărilor pe care deputatul le-a primit din partea românilor din afara granițelor țării. Aceștia i-au solicitat deputatului sprijinul pentru a obține trecerea DRRP de la MAE la Guvern considerând că este singura măsură care poate revitaliza activitatea acestui departament. “DRRP trebuie să fie casa românilor de peste hotare, locul în care găsim răspunsuri la întrebări și soluții la problemele cu care se confruntă. Românii au nevoie ca DRRP să fie o instituție puternică și eficientă care să reprezinte interesele conaționalilor aflați în afara granițelor țării, să multiplice

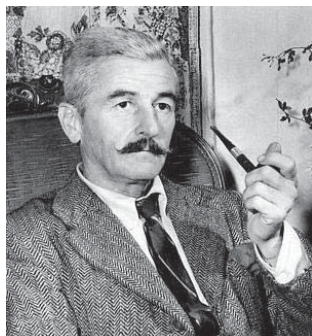
contactele între organizațiile comunităților de români și instituțiile statului român și totodată să aprofundeze relațiile bilaterale dintre statele în care trăiesc și România”, a declarat William Brînză.

Indiferent de locul unde va rămâne DRRP-ul, în ultima perioadă activitatea lui, ca și prezența, a fost una fantomatică, și chiar pârtoitoare în unele cazuri din păcate. Activitatea publică și mediatică a departamentului este desigur într-un con de umbră și de incertitudine care în unele cazuri i-a molipsit și pe românii din Timocul bulgăresc și sârbesc care, cu siguranță peste 90% n-au auzit de această structură guvernamentală. Mai mult, se pare că și acolo profesioniștii se schimbă din patru-n patru ani cu alții care sunt de profesie colecționari de funcții veniți din hăul sumbru al politicii obediente parcă instruiți în cooperativele comuniste. Parcă voit în ultima perioadă s-a dus, din păcate, o politică a indolenței și a ochilor închiși în fața unei asimilări constante a românilor de la sud de Dunăre. Avem însă credința că această activitate păguboasă pentru românii de peste graniță se va opri, iar luptele interne vor înceta pentru a se stopa dispariția oricărei urme de românism în spațiul balcanic.

C.R.

William Faulkner, scriitorul cu "zgomot și furie" al romanului modern

„Mirosea ca pomii. În colț era întuneric, dar puteam să văd fereastra. Am stat chircit acolo, și țineam, papucul. Nu puteam să-l văd dar mâinile mele îl vedeau, și puteam să aud cum se face noapte, și mâinile mele vedeau papucul, dar eu nu puteam să îl văd, dar mâinile mele puteau să vadă papucul, și am stat acolo chircit, și auzeam cum se face întuneric.”

Primul capitol al romanului „Zgomotul și furiile” te trimite în neantul amețitor al gândurilor confuze, alambicate ale unui personaj deosebit de complex al cărții, copilul retardat, provenit dintr-o decadentă dar influentă familie din sudul albilor, stăpânind o lume neagră. Sclavii africani, ținutul construit pe ură, dispreț,

și subjugare, incestul, retardarea mintală inocentă, bogăția scăldată în mizerie sunt unele dintre simbolurile pregnante care se reliefează la o primă citire a romanului.

Părțile în care este împărțit romanul buimăcește cititorul, este o lume confuză care nu se vrea dezvăluită de la început.

Cititorul ar trebui, și îi este îndreptățită curiozitatea, să citească o scurtă cronologie a acestei familii, un clan, de fapt, celebru în America acelor vremuri.

Clanul are în frunte pe celebrul Ikkemotubbe, un rege american, deposedat de bunurile sale, Jackson, un mare tată alb cu o sabie și care punea bunăstarea națiunii mai presus de Casa Albă. Quentin Maclachan, fiul unui tipograf, orfan, crescut de rudele sale și care înjghebase o fermă. Charles Stuart, un complotist care a fugit din Statele Unite. Jason Lycurgus, al cărui nume flamboyant aduce faima și rezonanță clanului, este un alt reprezentant al familiei, cu un trecut glorios dar un sfârșit deplorabil, în uitare. Fiul său Quentin se sinucide, stră-nepoata sa fură averea care mai rămăsese și fuge cu un saltimbac. Fiul idiot, Benjamin, este internat la un azil iar casa este vândută pentru ca apoi să fie transformată

într-un han pentru jurați și negustori de cai și catări.

O figură interesantă a cărții este tânăra Caddy sau Candace, care damnată fiind la un sfârșit implacabil, păcătuiește și prin originea familiei sale dar și prin incest, iubindu-și fratele. Era însărcinată de două luni cu copilul altui bărbat, pe care fără să se întrebe de ce sex avea să fie îl și botezase Quentin după fratele ei despre care se știa că e mort, când s-a căsătorit cu un tânăr din India care era o partidă extrem de bună, în 1910. Divorțează în 1911. Se căsătorește în 1920 cu un magnat minor din Hollywood și divorțează în 1925. Nefericirea din căsătorie, incestul, viața lipsită de prejudecăți, toate conduc spre decăderea familiei Compson, un clan al cărui declin este profund înfățișat în acest roman.

Benjamin este reflecția clară a decăderii la care ajunsese clanul Compsonilor. Un idiot prin mîntea căruia și limbajul redus dar veritabil se scrie primul capitol care dă o deosebită savoare românească întregii atmosfere a romanului. Este internat la Azilul de Stat din Jackson.

Jason IV, primul Compson sănătos la cap, deci și ultimul. Și-a internat fratele idiot și a golit casa cea veche, întâi dezmembrând încăperile imense, odinioară splendide, în ceea ce se numește apartamente și vânzând unui țaran care a deschis acolo un han. După moartea mamei sale se debarasează de fratele idiot pe care simbolic îl castrează, vinde casa părintească și se refugiază într-o garsonieră deasupra magazinului propriu.

Și nu în ultimul rând, Quentin, fiica lui Candace, cea nelegitimă care fură banii unchiului său, forțând sertarul cu un vâtrai. Unchiul este mistuit de ură aprigă deoarece nu putea să anunțe furtul căci era vorba de o sumă frumoasă de 4 mii de dolari pe care acesta din urmă nu putea să îi justifice față de polițiști.

Între membrii, destul de numeroși ai clanului odinioară de vază în ținut nu sunt instituite relații de afecțiune și respect reciproc, cum este normal într-o familie. Totul pare aberant de când este parcursă prima pagină a romanului căci aberantă este și originea acestei familii din sudul Americii, cât și evoluția sa de-a lungul timpului

Oameni celebri în „momente” celebre

- Cum faci maestre ca să produci astfel de capodopere?
- Foarte simplu, doamnă... Iau o bucată de marmură și înlătur din ea tot ce este de prisos...

După premiera uneia dintre piesele sale, scriitorul englez Oscar Wilde (1856-1900) a fost întrebat de un amic:

- Dragul meu, spune-mi cum a fost piesa ta asta seară?
- Oh – răspunse cu un aer superior dramaturgul – piesa a fost un mare succes, în schimb, publicul a fost un eșec total!

În cei patru ani cât a fost membru al parlamentului englez, fizicianul Isaac Newton (1642-1727) a luat cuvântul o singură dată, rostind următoarea cuvântare:

- Rog să se închidă fereastra, pentru că dinspre Tamisa vine un miros greu.

Cineva a scris următoarea completare pe afișul care anunța premiera piesei „Doi prieteni” a dramaturgului francez Beaumarchais (1732-1799); „...pentru un om care nu mai are niciunul”.

Sculptorul francez Auguste Rodin (1840-1917) a fost întrebat de o prietenă, curioasă.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Vergil FUDULU De prin Calafat

Definiții:

Orizontal 1) – Fluviu european, pe malul căruia se află și municipiul Calafat – Într-o firidă... la Vidin! 2) – Tot ce vrea cineva – Are 1000 kg (pl.) 3) Limite la barem! – Primele aduse! – Stăpânit de pasiune – 4) – Fântână în municipiul Calafat, dispusă pe malul Dunării, km. flv. 795, al cărui nume păstrează peste timp mitul zeiței Afrodita – 5) – Scrise în carne! – Un om oarecare, indicat în apropiere, sau... mai departe – La intrare în Craiova 6) – Varietate de oi înrudită cu țurcana (pop.) – Pod umblător între Calafat și Vidin 7) – Adolescent – A trage 8) – Fără complicații – Construcție care va susține, în viitorul apropiat, o cale de comunicație terestră între Calafat și Vidin 9) – Limpede – Velință de la țară (pl.) – La sfârșit de drum! – A se răsti la cineva

Vertical – Prima notă – Prozator și comediograf român, printre primii din țara noastră care pe lângă arme s-a ocupat și de literatură, Eugen Lovinescu era convins că schițele sale umoristice le depășesc în valoare pe cele ale lui I.L. Caragiale, locuitor al Calafatului, numele său fiind purtat și de școala cu clasele I-VIII nr. 1, str. Traian nr. 26 Calafat (Gheorghe, 29 ian. 1871 Iași – 15 mart. 1948 București) 2) – Mediu, ca la Calafat – Bandă pe care s-a înregistrat o lucrare cinematografică, din păcate Calafatul este orașul fără Cinematograf 3) – Aureolă – Calafatul, în cazul de față 4) – Trage cu urechea – Revistă de cultură și opinie editată sub egida Asociației Europene de Colaborare și Unitate în Balcani din Calafat, care apare cu intermitențe din 2007 5) – Revenit la vechile obiceiuri – 6) – Aliment foarte gustos 7) – Cal dobrogean (reg.) – La revedere! – În cort! 8) – Lecție – A suna la telefon pe cineva fără a aștepta răspunsul (fam.) 9) – Fiica lui Bachus (mit.) – În mai 1877, în timpul războiului de independență, acest rege al României a comandat personal armata română de la Calafat împotriva redutelor turcești de peste Dunăre, de pe afetul unui tun de asalt. Când unul din proiectilele artileriei turcești a căzut mai aproape de acesta, un soldat a sărit să-i scoată fitilul pentru a împiedica o explozie dar ajungând prea târziu inevitabilul s-a produs, iar

soldatul a fost sfârtecat de schije. Atunci regele României ar fi exclamat: „Asta-i muzica ce-mi place!” 10) – Loc de agrement în municipiul Calafat, situat pe malul Dunării, la km. flv. 795.

DICTIONAR: TUSC, BIPAI, INO

MĂNĂSTIREA MAGLAVIT
LOC DE PELERINAJ ȘI DE RUGĂCIUNE
LOCUL UNDE PETRACHE LUPU
„A VORBIT CU DUMNEZEU“

SARBATORILE LUNILOR IULIE SI AUGUST

20 iulie – Sfântul Măritul Prooroc Ilie Tesviteanul

Cei mai de seamă trimiși ai lui Dumnezeu în Vechiul Testament au fost proorocii sau profeții. Misiunea lor era aceea de a împărtăși poporului israelian voia lui Dumnezeu, iar pe de altă parte predicau întoarcerea la calea cea adevărată dar și vestirea venirii lui Mesia. Printre cei mai de seamă prooroci ai Vechiului Testament se află și Sfântul Prooroc Ilie. Era originar din

Tesba Galaadului, desfășurându-și activitatea în secolul al IX-lea î.Hr. în timpul domniei regelui Ahab și al reginei Izabela, regi care au părăsit închinarea către Dumnezeul cel adevărat, închinându-se și jertfind zeului Baal și zeiței Așera.

Proorocul Ilie, trimis de Dumnezeu, le-a prevestit că nu va mai ploua pe pământ o perioadă îndelungată timp de trei ani și jumătate. Pentru a se ascunde de Ahab Ilie stat o perioadă la o văduvă în Sarepta Sidonului în casa căreia a săvârșit două minuni (înmulțirea făinei și untdelemnului, precum și învierea fiului acelei văduve). Printre minunile săvârșite de prooroc mai amintim și despărțirea în două a Iordanului cu mantia sa.

06 august – Schimbarea la Față a Domnului

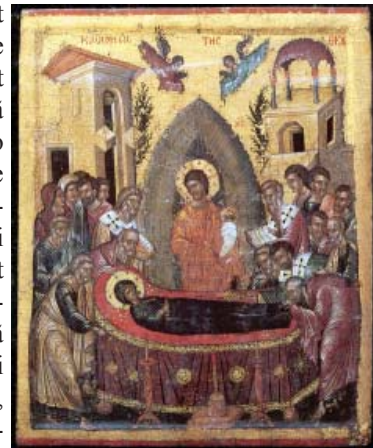
Pentru a le întări Sfinților Apostoli credința în dumnezeirea Sa încă o dată, Mântuitorul i-a luat pe trei dintre apostoli și anume pe Petru, Ioan și Iacob și i-a suit pe muntele Taborului. Acolo, după cum ne relatează Sfintele Evanghelii, "S-a schimbat la față, înaintea Lui ca soarele iar veșmintele Lui s-au făcut albe ca zăpada" (Matei 17,2).

Pe când se ruga au apărut Moise și Ilie și au vorbit cu El, iar după aceea un nor luminos i-a umbrat pe ei și iată glas din nor zicând: "Acesta este Fiul Meu Cel iubit, în Care am binevoit; pe Acesta să-L ascultați" (Matei 17,5).

15 august – Adormirea Maicii Domnului

Tradiția Sfintei noastre Biserici spune că printr-un înger

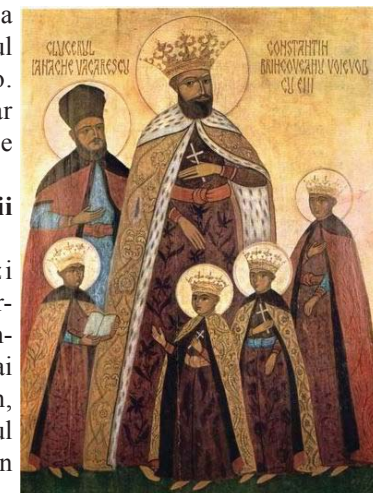
Fecioara Maria a fost vestită cu trei zile înainte de a-și încheia pe pământ rostul Ei că va trebui să se mute la Fiul Ei. După rugăciune pe muntele Măslinilor își pregătește cele de îngropare și împărțind tot ce a avut nevoiașilor și binecuvântându-i își încredințează sufletul în mâinile Fiului Ei iubit. Sfinții Apostoli, în afară de Sfântul Apostol Toma, au fost prezenți

la înmormântare în satul Ghetsimani. Peste trei zile venind și Toma și dorind să vadă și El trupul adormit al Maicii Domnului, mormântul a fost deschis, dar Sfântul trup nu mai era acolo. Rămăseseră acolo doar giulgiurile, trupul fusese urcat de îngeri la ceruri.

16 august – Sfinții Martiri Brâncoveni

Întru această zi prăznuim pe Sfinții Martiri Brâncoveni: Constantin Vodă cu cei patru fii ai săi: Constantin, Ștefan, Radu, Matei și sfetnicul Ianache martirizați în luna august 1714.

29 august – Tăierea Capului Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul (POST).

Dacă pe 7 ianuarie biserica ortodoxă prăznuiește Soborul Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul și înaintemergătorul Domnului, pe 24 iunie nașterea Sfântului Ioan Botezătorul, pe 29 august prăznuim Tăierea Capului Sfântului Ioan în timpul regelui Irod Antipa și al Irodiadei.

Ziarul regional nr. 1 în România

Premiul
"Dumitru Tinu"
2006

GAZETA de SUD
Cotidian al oltenilor de pretutindeni

SC TUDOR srl

Str. 1 decembrie 1918, nr. 29, Calafat

**Transport gratuit
la domiciliu.
Rate în magazin**

Tel. 0251 230 336

•parchet melaminat

•gresie și faianță

•materiale de construcții

•lacuri, adezivi

•obiecte sanitare

•vopseluri

•decorațiuni interioare